

KRİPTO VARLIKLARIN GELİR VERGİSİ VE KATMA DEĞER VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Ali Çelikkaya*

Öz

Bu çalışmanın amacı, bireysel gelir vergisi ve katma değer vergisi ile sınırlı olmak üzere, kripto işlemlerini vergisel açıdan değerlendirmektir. Bunun için, Chainalysis 2024 sınıflandırmasına göre kripto kullanımında lider ülkelerin durumu ve diğer çok sayıda ülkenin vergi mevzuatları incelenmiştir. Ayrıca kripto vergisiz olarak adlandırılan ülkelerin tamamına yakınının durumu değerlendirilmiştir. Bunun neticesinde henüz kripto vergisi bulunmayan Türkiye için birtakım önerilerde bulunulmuştur. Buna göre; i) kripto varlıklar 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na dahil edilmelidir, ii) diğer sermaye varlıkları ile aynı vergi muamelesine tabi tutulmalıdır, iii) uzun ve kısa vadeli kripto kazançlar arasında bir ayırım yapılmamalıdır, iv) belli bir istisna eşiği uygulanmalıdır, v) zarar mahsubuna izin verilmelidir, vi) madencilik, ticari kazanç, serbest meslek kazancı ya da ücret olarak vergilendirilmelidir, vii) madenciliğin ayrı olarak vergilendirilmesi bir diğer seçenek olarak düşünülebilir, viii) havuzların ve madencilerin birbirlerine sundukları hizmetlerde KDV sorumlu sıfatıyla tahsil edilmelidir.

* Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Eskişehir, Türkiye, | Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Finance, Eskişehir, Türkiye.

✉ acelikka@ogu.edu.tr, • ORCID 0000-0003-4218-404

✎ **Atıf Şekli | Cite As:** ÇELİKKAYA, Ali: "Kripto Varlıkların Gelir Vergisi ve Katma Değer Vergisi Karşısındaki Durumunun Değerlendirilmesi", SÜHFD, C. 33, S. 1, 2025, s.263-310.

✎ **İntihal | Plagiarism:** Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

✎ Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Anahtar Kelimeler

• Kripto Varlık • Sanal Dijital Para • Kripto Madencilği • Sermaye Kazancı Vergisi • Gayri Maddi Varlık

EVALUATION OF THE STATUS OF CRYPTO ASSETS WITH REGARDS TO INCOME TAX AND VALUE ADDED TAX

Abstract

The purpose of this study is to evaluate crypto transactions from a tax perspective, limited to individual income tax and value added tax. For this purpose, the status of the leading countries in crypto usage according to the Chainalysis 2024 classification and also the tax legislation of many other countries were examined. In addition, the situation of almost all of the countries called crypto tax-free was evaluated. As a result, some suggestions were made for Turkey, which does not yet have a crypto tax. Accordingly; i) crypto assets should be included in the Income Tax Law No. 193, ii) they should be subject to the same tax treatment as other capital assets, iii) no distinction should be made between long-term and short-term crypto earnings, iv) a certain exemption threshold should be applied, v) loss offsetting should be allowed, vi) mining should be taxed as commercial income, self-employment income or wages, vii) taxing mining separately can be considered as another option, viii) VAT reverse charge mechanism should be used for the services provided by pools and miners to each other.

Keywords

• Crypto Asset • Crypto Virtual Digital Currency • Crypto Mining • Capital Gains Tax • Intangible Asset.

GİRİŞ

Kripto varlıklar ilk olarak 2009 yılında (Bitcoin) piyasaya arz edilmiştir. Ancak, aradan geçen oldukça kısa bir süre içerisinde elde tutulmaları ve kullanılmaları oldukça yaygınlaşmıştır. Bunda 2009 yılında etkili olan finansal krizin ve 2018 yılında yaşanan pandemi krizinin de etkisi olmuştur. Gelinek noktada Türkiye'nin de aralarında bulunduğu çok sayıda gelişmekte olan ülke de dahil olmak üzere, kripto varlık kullanıcılarının sayısı 400 milyonu aşmış durumdadır¹.

1 CHAINALYSIS, The 2023 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets, <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

Küresel saklama bankalarının tahminlerine göre kripto varlıkların piyasa değeri 2023-2030 döneminde 3 trilyon dolar civarından, yaklaşık 19,5 trilyon dolara ulaşacaktır². Bu aynı zamanda küresel vergi idarelerinin ihmal edemeyeceği/görmezden gelemeyeceği, alternatif bir fırsat alanının (potansiyel bir vergi kaynağının) ortaya çıktığını göstermektedir.

Kripto varlıkların bu kadar hızlı bir şekilde benimsenmesi, bunlara yönelik etkili kamu politikalarını küresel gündemin en üst sıralarına taşımıştır³. Halen birçok ülke, kripto varlıklara; düzenleme, denetim ve vergilendirmenin çeşitli bileşenlerini uygularken, yelpazenin diğer ucundaki az sayıdaki ülke ise, kripto varlıklara yasal ödeme statüsü vermekte veya kullanımını teşvik etmektedir⁴. Bu iki uç uygulama arasında, kripto varlık ekosistemindeki yüksek servet birikiminin vergi idareleri tarafından kavranması gerekmektedir. Bununla birlikte mevcut vergi sistemleri işlemlerin kripto varlıklar ile gerçekleştirilebileceği bir ekosisteme göre tasarlanmadığı için, kripto gelirlerinin vergi sistemlerine dahil edilmesi, kolay değildir. Bu konudaki temel zorluk, kripto para birimlerinin hem yatırım hem de ödeme aracı olarak kullanılabilmelerinden yani ikili/hibrit fonksiyonundan kaynaklanmaktadır. Ayrıca kripto varlıkların vergiden kaçınmak ya da vergi kaçakçılığı için yeni fırsat alanları doğuracağından endişe edilmektedir⁵.

Bu çalışmanın amacı kripto varlıklar ile ilişkilendirilen gelir vergisi ve katma değer/satış vergisi sorunlarını ele almaktır. Bunların dışında başta veraset ve intikal vergisi olmak üzere diğer vergileri ilgilendiren sorunlar, çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca çok geniş kripto

-
- 2 PwC, 2024 Annual Global Crypto Tax Report, <https://www.pwc.com/ee/en/press-room/news-and-articles/pwc-global-crypto-tax-report-2024.html> (Erişim Tarihi: 08.06.2024).
 - 3 ALNASAA, Marwa/GUEORGUEV, Nikolay/HONDA, Jiro/IMAMOGLU, Eslem/MAURO, Paolo/PRİMUS Keyra/ROZHKOV, Dmitriy, Crypto, Corruption, and Capital Controls: Cross-Country Correlations, file:///C:/Users/iibf/Downloads/wpica2022060-print-pdf%20(1).pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
 - 4 IMF, Elements of Effective Policies for Crypto Assets. Policy Paper, <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2023/02/23/Elements-of-Effective-Policies-for-Crypto-Assets-530092> (Erişim Tarihi: 29.05.2024).
 - 5 BAER, Katherine/RUUD, Mooij, A. De/ SHAFIK, Hebous/ MICHAEL, Keen, What's in Your Wallet? The Tax Treatment of Cryptocurrencies, https://www.cesifo.org/DocDL/cesifo1_wp10372.pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2024); AKINS, B. W/CHAPMAN, J. L/ GORDON, J. M.: "A Whole New World: Income Tax Considerations of the Bitcoin Economy", *Pittsburg Tax Review*, C. 12 (1), 2015, s. 25-56.

varlık yelpazesi içerisinde kullanımı en geniş olan desteklenmeyen kripto para birimleri (en bilineni Bitcoin) dışında kalan, diğer kripto varlık türleri (stablecoinler, NFT'ler ve merkez bankası paraları) değerlendirme dışında tutulmuştur. Bu sınırlar dahilinde, kripto varlıklar ile ilgili oldukça geniş olan literatürde, vergilendirme ile ilgili sorunların nispeten daha az incelendiği görülmektedir⁶. Gerçekte kripto varlıklar, teknik açıdan oldukça zor ve vergi idarelerinin oldukça sınırlı bilgi ile hareket etmek zorunda kaldıkları bir inceleme alanıdır. Çalışma üç bölüm şeklinde planlanmıştır. İlk bölümde, kripto varlıkların genel özellikleri ve aynı zamanda vergileme açısından barındırdıkları zorlukları/riskleri ele alınmaktadır. Diğer iki bölümde ise ülke uygulamaları/mevzuatları penceresinden kripto varlıkların gelir vergisi ve katma değer vergisi karşısındaki durumu ayrıntılı olarak incelenmektedir. Sonuç kısmında ise, Türkiye açısından değerlendirmeler yapılmaktadır ve kripto işlemlerinin vergilendirilmesi önerilmektedir.

I.KRİPTO VARLIKLARIN VERGİLEME AÇISINDAN TAŞIDIĞI RİSKLER

Kripto varlık, özünde blok zinciri teknolojisine dayanan, bir dijital değer temsilidir. Bu, bir kripto varlığın; ödeme aracı olarak kullanılabilirliği, transfer edilebileceği, saklanabileceği veya ticaret konusu yapılabileceği anlamına gelmektedir⁷.

Bu nedenle kripto varlıklar, vergilemenin amaçları bakımından birtakım riskler/endişeler taşımaktadır.

İlk olarak, kripto varlıklar açısından merkezi bir kontrolün bulunmaması herhangi bir aracıya ihtiyaç bırakmadan, doğrudan doğruya ödeme yapabilme imkânı sağlamaktadır⁸. Kripto varlıkların bu sözde anonim yapısı (yani gizlilik/görünmezlik) yapılan işlemlerin belirli kişilerle ilişkilendirilmesini güçleştirmektedir. Daha basit bir ifade ile, herhangi

6 MARTINCEVIC, Ivana/ SESAR, Vesna/BUNTAK, Kresimir/MILOLOZA, Ivan: "Accounting and Tax Regulation of Cryptocurrencies", *Interdisciplinary Description of Complex Systems* C. 20(5), 2022, s. 648.

7 OECD, *Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard*, <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/crypto-asset-reporting-framework-and-amendments-to-the-common-reporting-standard.pdf> (Erişim Tarihi: 29.05.2024).

8 QAROUSH, Zaer/ZAKARNEH, Shadi/DAWABSHEH, Ammar: "Cryptocurrencies Advantages and Disadvantages: A Review", *International Journal of Applied Sciences and Smart Technologies*, C. 4 (1), 2022, s. 1-20.

bir kodu kırabilecek teknolojilere sahip olanlar dışında kalan vergi idareleri açısından bireysel kripto gelirlerine erişebilmesi ya da bir hesabın kime ait olduğunun tespit edilebilmesi oldukça zordur⁹. Bununla birlikte kripto borsalarında da gittikçe artan sayıda ve çeşitlilikte finansal araçlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bunlar, vergi idarelerinin mükellefler hakkında bilgi toplayabilecekleri temel referans noktalarıdır. Bu sayede işlemleri belirli mükellefler ile ilişkilendirmek (hesapları takip edebilmek) için önemli bir fırsat alanı açılmıştır¹⁰. Örneğin ABD Gelir İdaresi, kripto borsası kuruluşlarından, kullanıcıları hakkında bilgiler almaktadır ve ayrıca kullanıcılarının yüksek hacimli işlemlerini bildirmelerini istemektedir¹¹. İlaveten, başta AB vergi idareleri olmak üzere birçok ülke vergi idaresi, kripto ticareti yapanları ve/veya saklama hizmeti sunan işletmeleri, Kara Para Aklamanın ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Kurallarına tabi tutulmaya başlamıştır¹².

İkinci olarak, kripto varlık piyasalarındaki ani fiyat yükselmeleri/aşırı fiyat oynaklıkları, vergileme açısından değerlendirme güçlükleri doğurmaktadır. Bu aynı zamanda kripto varlıklara yasal ödeme statüsü verilmesinin de (stablecoin hariç) önündeki en büyük engeldir¹³. Kripto varlıklar, aşırı fiyat oynaklığı nedeniyle, artık bir ödeme aracı olmaktan daha çok spekülatif amaçla elde tutulmaktadır. Dünya genelinde şu anda

-
- 9 ANKIER, Alex: "Debugging IRS Notice 2014-21: Creating a Viable Cryptocurrency Taxation Plan", Brook. L. Rev, C. 85 (3), 2020, s. 890.
 - 10 ARIWOOLA, Abdulrasaq, The State Adoption of Cryptocurrencies in Nigeria: The Place of Taxation as a Regulatory Instrument, <https://ssrn.com/abstract=4532562> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
 - 11 WOOCK, Kurt, Crypto Taxes: How They Work and 2024 Rates, <https://www.nerdwallet.com/article/investing/crypto-tax-rate> (Erişim Tarihi: 10.10.2024).
 - 12 THIEMANN, Andreas, Cryptocurrencies: An Empirical View from a Tax Perspective, JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms, <https://joint-research-centre.ec.europa.eu/system/files/2021-08/jrc126109.pdf> (Erişim Tarihi: 12.06.2024); EUROPEAN COMMISSION, Proposal for a Regulation Of The European Parliament and of The Council On Information Accompanying Transfers Of Funds And Certain Crypto-Assets (Recast), Brussels, 20.7.2021 COM(2021) 422 final; EUROPEAN UNION, Regulation (EU) 2023/1113 Of The European Parliament And Of The Council of 31 May 2023 On Information Accompanying Transfers Of Funds And Certain Crypto-Assets And Amending Directive (EU) 2015/849, Official Journal of the European Union, 9.6.2023, L 150/1.
 - 13 MOLLOY, Benjamin: "Taxing the Blockchain: How Cryptocurrencies Thwart International Tax Policy." Oregon Review Of International Law, C. 20, s. 636.

sadece iki ülkede (Orta Afrika Cumhuriyeti ve El Salvador) bitcoin yasal ödeme aracı olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte bu ülkelerde dahi henüz, işletmeler tarafından kullanımı/kabul edilmeleri oldukça sınırlıdır¹⁴. Kripto varlıkların aşırı fiyat oynaklığının neden olduğu değerlendirme güçlüklerini azaltmak için çoğu ülke, bir sonraki bölümde açıklanacağı üzere, bazı maliyet esaslı değerlendirme yöntemleri kullanmaktadır¹⁵.

Üçüncü olarak, kripto varlıklar açısından egemen tek bir yargı yerinin bulunmaması, mevcut yasal çerçevede, kripto varlıkların ait olabileceği ekonomik veya hukuki bir yer belirlemeyi güçleştirmektedir. Bu durum, vergi idareleri arasında uluslararası bilgi değişimi anlaşmalarının hükümlerini devre dışında bırakmaktadır. Ayrıca kripto para birimlerinin çok hızlı ve düşük maliyetli bir sınır ötesi ödeme aracı olması, ilişkili faaliyetlerin vergi cennetlerine kaydırılması konusunda açık bir teşvik sağlamaktadır. Bu nedenle kripto varlıklar için süper vergi cenneti nitelendirmeleri yapılmaktadır¹⁶. Bu yüzden OECD (2022) kripto işlemlerine ilişkin bilgilerin doğrudan ve otomatik olarak paylaşılmasını sağlayacak yeni bir çerçeve belirlemiştir.

II. KRİPTO VARLIKLARIN GELİR VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU

Bu kısımda, kripto varlıkların öncelikle gelir vergisi açısından tanımı ya da sınıflandırılması ve daha sonra da kripto varlıklarının gelir vergisi uygulaması ele alınacaktır.

A. Kripto Varlıkların Sınıflandırılması

Kripto varlıkların hem spekülasyon bir yatırım aracı olarak elde tutulmaları hem de bir ödeme aracı olarak kullanılabilmesi, onları, tek bir

14 ALVAREZ, Ferando. E/AGENTE, David/Pette D. Van, Are Cryptocurrencies Currencies? Bitcoin as Legal Tender in El Salvador, <https://www.nber.org/papers/w29968> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

15 HULKO, Gabor/KIRALY, P. Balint: "Theoretical Issues of Crypto Assets Taxation and the Regulatory Framework of Hungary", *Gubernaculum et Administratio*, C.1(27), 2023, s.218-219.

16 MARIAN, Omri: "Are Cryptocurrencies Super Tax Havens?", 112 Mich. L. Rev. First Impressions, C. 38, s. 43-44; PANETTA, Fabio, Caveat emptor does not apply to crypto, <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2023/html/ecb.blog230105-75d5aee900.en.html> (Erişim Tarihi: 23.05.2024); OLVERA, P. D. Nieto, The Crimes Of Tax Fraud And Money Laundering And Their Relationship With Cryptocurrencies, DOI:10.5281/zenodo.10864550, (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

vergi kalıbına yerleştirmeyi ya da vergisel açıdan sınıflandırmayı güçleştirmektedir¹⁷.

Uygulamada kripto varlıklar vergi amaçları bakımından genellikle daha çok; mülkiyet, finansal varlık ya da emtia olarak değerlendirilmektedir. Bunların, yabancı bir para birimi olarak kabul görmesi ya da yasal ödeme aracı statüsü verilmesi, çok yaygın değildir¹⁸. Kripto kullanımında lider konumunda olan ABD’de ise kripto varlıkların sınıflandırılması konusunda özel bir belirleme yapmamıştır. ABD’de bir varlığın sermaye varlığı olarak nitelendirilebilmesi için dört genel şartı karşılaması gerekmektedir. Howey testi olarak adlandırılan bu kriterler; para, ortak girişim, kar beklentisi ve karın bir dış etkene bağlı olarak gerçekleşmesidir. Kripto varlıklardan herhangi bir yönetsel çaba olmadan kâr elde etmek mümkün olduğu için, son şart karşılanmamaktadır. Buna rağmen, Amerikan Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (SEC) neredeyse bütün kripto paraları “menkul kıymet” olarak değerlendirmektedir. Buna karşılık Amerikan Gelir İdaresi kripto varlıkları vergisel açıdan diğer maddi olmayan varlıklarla aynı muameleye tabi tutmaktadır.¹⁹ Ayrıca Eyalet hukuk sistemlerinin farklı özellikleri nedeniyle dijital para aynı anda; para, mülk ve meta olarak kabul edilmektedir. Örneğin Teksas ve New York mahkemeleri Bitcoin’i bir para birimi olarak kabul etmekte, Miami mahkemeleri ise tam aksi yönde kararlar vermektedir²⁰.

17 WORLD BANK, Cryptocurrencies and Blockchain, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/293821525702130886/pdf/Cryptocurrencies-and-blockchain.pdf> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

18 OECD, Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues. <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-virtual-currencies-an-overview-of-tax-treatments-and-emerging-tax-policy-issues.htm> (Erişim Tarihi: 05.06.2024); HUANG, R. Hui/DENG, Hui/CHAN, A. F. Lok: “The Legal Nature of Cryptocurrency as Property: Accounting and Taxation Implications”, *Computer Law & Security Review*, C. 51, 2023, s. 17; CHAMBERLAIN, David G: “Forking Belief in Cryptocurrency: A Tax Non-Realization Event”, *Florida Tax Review: C. 24 (2)*, 2021, s. 656.

19 POKOSKI, Jaiden: “Navigating The Complexities Of Cryptocurrency Taxation”, *Florida State University Law Review*, C. 51 (3), s. 818; HUSSAIN, Hatim: “Reinventing Regulation: The Curious Case Of Taxation Of Cryptocurrencies in India”, *NUJS Law Review*, C.3, 2017, s. 17.

20 SHESTAK, Viktor/KISELEVA, Alla/KOLESNIKOV, Yuriy: “Taxation Issues for Digital Financial Assets”, *Social Science Computer Review*, C. XX (X), 2021, s. 5-6.

Türkiye’de henüz Gelir İdaresi tarafından yapılmış bir kripto varlık tanımı ya da sınıflandırması yoktur²¹. Sadece, kripto varlıkları, veraset ve intikal vergisi bakımından “emtia” olarak değerlendiren spesifik yerel vergi idaresi kararları bulunmaktadır²². Diğer yandan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kripto para birimini; itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilemeyen, bir gayri maddi varlık olarak kabul etmektedir²³. Ayrıca 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na göre kripto varlık; dağıtık defter teknolojileri kullanılarak elektronik olarak oluşturulup saklanabilen, dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan ve değer veya hak ifade edebilen gayri maddi varlıkları ifade etmektedir²⁴. Dolayısıyla, Gelir İdaresi tarafından da kripto varlıkları vergilemenin amaçları bakımından tanımlayan veya sınıflandıran bir değerlendirme/düzenleme yapılması gerekmektedir.

B. Kripto Varlıkların Gelir Vergisi Uygulaması

Uygulamada kripto işlemleri genellikle gelir vergisine ya da sermaye kazançları vergisine tabi tutulmaktadır (Bkz., Tablo 1). İlaveten bazı ülkeler (ABD, İngiltere, Hindistan gibi) kripto varlıkların bedelsiz olarak elden çıkartılmasını da (hediye, miras, çalınması veya kaybolma halleri)

-
- 21 ÜZÜMCÜ, Rabia/YILDIRIM, Yasin: “Kripto Paraların Hukuki Statüleri Ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri”, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, C. 13(3), s. 273; ŞANLI, Ege/ÇETİNER, Fırat, Usage of Cryptocurrencies For Commercial Activities in Turkish Law, <https://www.mgc.com.tr/en/cryptos-commercial-usage-in-turkish-law/> (Erişim Tarihi: 16.08.2024); ÖZKUL, F. Ulucan/BAŞ, Ece: “Dijital Çağın Teknolojisi Blokzincir Ve Kripto Paralar: Ulusal Mevzuat Ve Uluslararası Standartlar Çerçevesinde Mali Yönden Değerlendirme”, Muhasebe ve Denetim Bakış, C. 60, 2020, s. 65; BUDAK, Tamer/YILMAZ, Güneş: “Taxation of Virtual/Crypto Assets/Currencies”, Sosyoekonomi, C. 30(52), 2022, s. 49; ÇARKACIOĞLU, Abdurrahman, Kripto-Para Bitcoin, Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Dairesi, Araştırma Raporu, Aralık, 2016, s. 58; DAYANAN, Dilan: “Kripto Para Birimleri ve Türkiye’deki Yasal Uygulamaları”, Rahva Teknik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 1(1), 2021, s. 42; ORAL, B. Gediz/YEŞİLKAYA, Yusuf: Kripto Paraların Vergilendirilmesi, Turkuaz Uluslararası Sosyo-Ekonomik Stratejik Araştırmalar Dergisi, C.3(1), s. 89-90.
- 22 Edirne Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 20 Eylül 2020 tarihli özelge için bkz., AKSAN, Blockchain&Cryptocurrency Regulation 2024-Türkiye/Turkey, <https://aksan.av.tr/blockchaincryptocurrency-regulation-2024-turkiye-turkey/>(Erişim Tarihi: 02.10.2024).
- 23 Bkz., Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik, m., 3.
- 24 Bkz., 26/06/2024-7518/md.1 ile değişik m. 3/Ek.

vergiyi doğuran olay olarak kabul etmektedir²⁵. Vergilendirilecek işlemlerin kapsamına genellikle; kriptonun itibari para karşılığında satılması, kripto takası/ticareti ve kriptonun mal veya hizmet ödemesi olarak kullanılması, girmektedir. Kripto varlığı elde tutmak, şahsi cüzdanlar arasında transfer etmek ve bir başka kripto para birimi karşılığında elden çıkartmak, bir satış olmadığı için, genellikle vergiye tabi değildir. Kripto sermaye kazancının veya kaybının tespitinde, varlığın adil piyasa değeri esas alınmaktadır. Kripto para biriminin iktisap/edinim maliyetine, işlem ücretleri dahildir ve değerlemede ağırlıklı olarak ilk giren ilk çıkar (FİFO) yöntemi ve ortalama maliyet yöntemi (AVFO) kullanılmaktadır. Ayrıca Tablo 1’den görüleceği gibi ülkeler genellikle kripto işlemlerinden doğan zararların, cari yıldaki kripto ve diğer sermaye kazançlarından mahsup edilmesine ve bakiyenin ileri taşınmasına izin vermektedir.

Tablo 1: Kripto Varlıkların Gelir Vergisi Uygulaması

Lider Ülkeler	Sınıflandırma	Gelir Vergisi veya Sermaye Kazançları Vergisi
Hindistan	Dijital Varlık	Kripto gelirleri için sabit %30 oranında özel bir vergi getirilmiştir. Kripto vergisi, diğer sermaye varlıkları gibi kâra göre hesaplanmaktadır ²⁶ . Ancak, uzun vadeli kripto kazançları için, zarar mahsubu veya indirim imkânı, bulunmamaktadır. Bu yönüyle diğer varlıklar ile kripto varlıklar arasında bir ayrıma gidilmiştir ²⁷ . Ödenecek vergi, kripto vergisi ile diğer gelirlere isabet eden verginin toplamıdır ²⁸ . Bu katı önlemler karşısında; kripto gelirleri için kademeli bir vergi yapısı getirilmesi, küçük yatırımcılar için

- 25 FALCAO, Tatiana/MICHAEL, Bob, *Taxation of Cryptocurrencies, Manual for the Control of International Tax Planning*, Inter-American Center of Tax Administrations (CIAT), <https://ssrn.com/abstract=4193099> (Erişim Tarihi: 05.09.2024).
- 26 CHETNA, Alagh/SHARMA, Vibhuti: “Taxation of Cryptocurrency in India”, *Jus Corpus Law Journal*, C. 1 (2), 2020, s. 191.
- 27 CHAWLA, Vedika/MAHIPAL, Vasushrava: “Taxation Of Cryptocurrency: The Indian Faux Pas”, *Gnlu Journal Of Law & Economics*, C. VI (2), 2023, s. 54.
- 28 ARORA, Jyoti/KAUR, Lakhwinder: “A Study of The Indian Taxation System on Cryptocurrency”, *Gyan Management Journal*, C. 18 (1), 2024, s. 40-41.

		vergi oranının düşürülmesi, uzun ve kısa vadeli yatırımlar arasında ayrıma gidilmesi önerilmektedir ²⁹ . Ek olarak, beyan statüsüne bağlı olarak, 50.000 (bazı durumlarda 10.000) INR'yi aşan sanal varlık satışlarına %1 stopaj getirilmiştir ³⁰ .
Nijerya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazancı vergisine tabi tutulmaktadır. Kripto satışından elde edilen her türlü kâr %10 oranında vergiye tabidir ³¹ . Gelir İdaresi bünyesinde 2022 yılında kripto işlemlerinin izlenmesi ve vergilendirilmesi amacıyla, özel bir birim kurulmuştur. Kripto işlemlerini düzenleyen yeni bir tasarı bulunmaktadır ³² .
Vietnam	Mal/Emtia	Kripto gelirleri, bir mal alınması veya satılması işlemi gibi, vergilendirmektedir ³³ . Diğer yandan Medeni Kanun'da dijital para birimi varlık olarak tanımlanmadığı için, vergi alınamayacağı yönünde Mahkeme kararları bulunmaktadır ³⁴ .

29 COINCUB AND BLACKPIT, Crypto Tax Report 2024, <https://coincub.com/ranking/crypto-tax-report-2024/> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).

30 INDIAFILINGS (2024). Crypto Tax in India: Taxation On Cryptocurrency, <https://www.indiafilings.com/learn/crypto-tax-in-india-taxation-on-cryptocurrency/> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).

31 AHMED, Isau: "Examination of the Tax Treatment of Cryptocurrency Transactions in Nigeria", ABUAD Law Journal C. 9 (1), s. 159.

32 AJULO, Olukayode, The Legal Framework for Taxing Cryptocurrencies in Nigeria, <https://www.thisdaylive.com/index.php/2024/08/20/the-legal-framework-for-taxing-cryptocurrencies-in-nigeria/> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).

33 NGUYEN, Hung Ha, Cryptocurrency And Its Legal Status In Vietnam, <https://vtnpartners.com/news/cryptocurrency-and-its-legal-status-in-vietnam.html> (Erişim Tarihi: 16.09.2023).

34 PHAM, Thuan, Will Income From Cryptocurrency Be Taxed In Vietnam? Vietnam briefing note, file:///C:/Users/iibf/Desktop/Will-Income-From-Cryptocurrency-Be-Taxed-In-Vietnam.pdf (Erişim Tarihi: 17.10.2024); ANH, Chi/LEE, Yoon, , How is Crypto Tax in Vietnam? <https://reports.tiger-research.com/p/vietnam-crypto-tax-eng> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).

ABD	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, bir yatırım olarak diğer sermaye kazançları ile aynı vergilendirilmektedir ³⁵ . Verginin oranı, yıllık gelire ve elde tutma süresine bağlıdır. Kısa vadeli kazançlar, diğer gelirlerle birlikte artan oranlı tarifeye (%37'ye varan) tabidir. Uzun vadeli kazançlar, gelire ve beyan statüsüne bağlı olarak, özel tarifeye (%20'ye varan) tabidir. Sermaye kayıplarının, matrahtan indirilmesine (3.000 dolara kadar) ve bakiyenin devrine izin verilmiştir ³⁶ .
Ukrayna	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, genel vergi oranlarına (%18 gelir vergisi ve %1,5 askerlik vergisi) tabidir ³⁷ . Yeni bir Tasarıya göre kripto kazançları için bu oranlar %5 ve %1,5 olacaktır. Ayrıca, zararlar genel bakiyeden değil, bu tür işlemlerin bakiyesinden mahsup edilecektir. Zararların mahsubu için herhangi bir zaman sınırlaması öngörülmemiştir ³⁸ .

35 CHASON, Eric D: "Crypto Assets and the Problem of Tax Classifications, William & Mary Law School Scholarship Repository, Faculty Publications, C. 2, 2023, s. 789; WISEMAN, S. A, Property or Currency? The Tax Dilemma Behind Bitcoin". Utah Law Review, 2, 417-440. <https://dc.law.utah.edu/ulr/vol2016/iss2/5> (Erişim Tarihi: 10.06.2024); DURDU, Muhammet/ÜSTÜN, Ümit Süleyman, Taxation of Crypto Assets: The Example of U.S. Federal Income Tax", <https://doi.org/10.26650/annales.2024.74.0002> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

36 ROMAN, J. Andre: "Bitcoin: Assessing the Tax Implications Associated with the IRS's Notice Deeming Virtual Currencies Property", Review Of Banking & Financial Law, C. 34, 2015, s. 453.

37 CHYZHYKOV, Volodymyr: "Prospects For Regulation Of Accounting And Taxation Of Virtual Assets In Ukraine, Український економічний часопис Випуск, C. 5, 2024, s. 142; HRYTSAL, Serhii, "Taxation Of Profits From Operations With "Virtual Assets-Legal Analysis Of The Draft Law On Changes, In The Tax Code Of Ukraine", Scientific Journal Of Polonia University, C. 56 (1), 2023, s. 340.

38 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation & Law In Ukraine, Cms Expert Guide On Taxation, of Crypto-Asset, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/ukraine> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).

Filipinler	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri için %15'e kadar sermaye kazancı vergisi getirilmiştir ³⁹ . Kısa vadeli kazançlar, genellikle %12 olarak belirlenen eşiği karşılıyorsa, katma değer vergisine tabidir. Uzun vadeli kazançlar daha sonra normal gelir vergisine tabi tutulmaktadır ⁴⁰
Endonezya	Mal/Emtia	Kripto gelirleri özel olarak vergilendirilmektedir. Kripto işlemleri hem gelir vergisine hem de katma değer vergisine tabidir. Her iki vergi de kaynağında kesilmektedir. Ancak kripto borsasının vergiden sorumlu olmadığı hallerde (e-cüzdan hizmetleri, tarafları buluşturma, ticareti kolaylaştırmama) vergi, alıcı tarafından beyan edilmektedir. Vergi, %0,1 (platform kayıtlı değilse, %0,2) olarak uygulanmaktadır ve nihai olduğu için, yıllık vergi hesaplanırken kripto işlemlerinden tekrar vergi alınmamaktadır. Zararlar, diğer kazançlardan indirilememektedir ⁴¹ .
Pakistan	Sermaye Varlığı	Kripto işlemlerinde vergi yoktur. Ancak, bir yıldan kısa vadeli kazançlar için %15 ve sekiz yıldan uzun vadeli kazançlar için %0 oranında bir vergi getirilmesi düşünülmektedir. Gelir Vergisi Kanunu'nda kripto,

39 OI, Rebecca, Understanding Cryptocurrency Regulations in the Philippines, <https://fintechnews.ph/57859/crypto/understanding-cryptocurrency-regulations-in-the-philippines/#:~:text=The%20Philippine%20government%20has%20recently,and%20purchases%20made%20using%20cryptocurrencies.> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).

40 ELENA R, Crypto Regulations in the Philippines 2024 – A Government Regulated Crypto Space, <https://coinpedia.org/cryptocurrency-regulation/cryptocurrency-regulations-in-philippines/> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).

41 KOINX, Crypto Taxes In Indonesia-Ultimate Tax Guide, <https://www.koinx.com/tax-guides/crypto-taxes-indonesia-guide> (Erişim Tarihi: 18.10.2024)., GALANT, N. Vivaldi/HIMAWAN, M. Zefanya/FITIRIYANTI, P. A. Delia/MAHADİL-ANTO M. Yudi: "Tax Regulations On Cryptocurrency Transactions In Indonesia, Journal of Economics, Technology, and Business, C. 3 (6), 2024, s. 888.

		menkul kıymet olarak tanımlanacaktır. Kripto kazançları %15, döviz hesaplarında tutulan kripto mevduatlar %5 ve Roshan Dijital hesaplarında tutulan kripto mevduatlar, %10 oranında vergilendirilecektir ⁴² .
Brezilya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Verginin oranı, aylık 35.000 Reali aşan kazançlar için, toplam sermaye kazancına bağlı olarak, %15 ile %22,5 arasında değişmektedir. Toplam aylık kazancı, bu miktarın altında kalanlar için, vergi yükümlülüğü yoktur ⁴³ .
Tayland	Dijital Varlık	Kripto gelirleri, %15 oranında sermaye kazançları vergisine tabidir. 1 Ocak 2024'ten itibaren verginin kapsamına, ayrıca ülkede yılda 180 günden fazla ikamet eden yabancıların tüm deniz aşırı gelirleri dahil edilmiştir ⁴⁴ .
Çin Halk Cumhuriyeti	Gayri-Maddi Varlık	Yurt içinde kripto ticareti yasaktır. Buna rağmen, yurtdışında elde edilen gelirler vergilendirilmektedir. Genel olarak, uluslararası kripto ticaretinden elde edilen gelir, %45'e kadar gelir vergisine tabidir ⁴⁵ .
Türkiye	Gayri-Maddi Varlık	Mevcut durumda, bir kişinin kendi hesapları arasındaki transferler vergiye tabi değildir. Bununla birlikte Platformlar

42 MAHAR, Jahanzeb, Taxation of Cryptocurrency in Pakistan <https://sco-unts.pk/taxation-of-cryptocurrency-in-pakistan/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).

43 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Brazil for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-taxes-brazil> (Erişim Tarihi: 17.09.2024).

44 EXPATTAXTHAILAND, An Expat's Guide to Cryptocurrency Tax in Thailand, <https://www.expattaxthailand.com/cryptocurrency-tax-thailand/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).

45 RUE, Tax on Crypto in China, <https://rue.ee/blog/crypto-in-china/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).

		aracılığıyla yapılan işlemlerde nihai bir vergi/bir tür özel işlem vergisi, düşünülmektedir ⁴⁶ .
Rusya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, %13 oranında vergilendirilmektedir ⁴⁷ . Ayrıca kripto para birimi sahipliğinin bildirilmesi zorunludur ⁴⁸ .
İngiltere	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir ⁴⁹ . Gerçekleşen sermaye kazancının, istisna tutarını (2025 için 12.330' den, 3.000 Sterlin'e düşmüştür) aşan kısmı %10-%20 oranında vergiye tabidir. Değerleme üç şekilde yapılmaktadır. Varlık, aynı gün alınıp satılmışsa, maliyeti, o günkü varlıkların değeridir. Varlık, 30 gün içinde satılıp geri alınmışsa, maliyeti, dönem içinde satın alınan varlıkların değeridir. İlaveten kripto varlıklara özgü olarak, harcanan toplam, tutulan toplama bölünerek ortalama bir maliyet değeri (havuzlama) hesaplanmaktadır. Zararlar, dört yıl süre ile indirilebilmektedir ⁵⁰ .
Arjantin	Dijital Varlık	Kripto gelirleri, 2022 yılına kadar, ticari itibar, fikri mülkiyet/entelektüel sermaye veya sözleşme hakkı gibi, vergiden

46 PwC, s. 204.

47 SHESTAK, Viktor/KISELEVA, Alla/KOLESNIKOV, Yuriy: "Taxation Issues for Digital Financial Assets", Social Science Computer Review, C. XX (X), 2021, s. 3.

48 SINGHAL, Kanhaiya: "Critical and Comparative Analysis of Taxation Laws With Respect To Crypto-Currency in India", Journal of Investment, Banking and Finance, C. 1(1), 2023, s. 60.

49 SOLODAN, Kateryna; "Legal Regulation Of Cryptocurrency Taxation In European Countries", European Journal of Law and Public Administration, C. 6 (1), 2019, s. 69; WRONKA, Christoph: "Crypto-Asset Regulatory Landscape: A Comparative Analysis Of The Crypto-Asset Regulation in The UK And Germany", Journal of Asset Management, C. 25, 2024, s 424.

50 WIMMER, Florian, Crypto Tax UK: Ultimate Tax Guide for 2024 [HMRC Rules], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-united-kingdom-hmrc> (Erişim Tarihi: 14.10.2024).

		müstesna tutulmuştur. Ancak artık, bir finansal varlık olarak %5-15 arasında vergiye tabidir ⁵¹ . Ayrıca 100.000 dolara kadar varlıklar için vergi avantajı ortadan kaldırılmış ve beyan zorunluluğu getirilmiştir ⁵² .
Meksika	Dijital Varlık	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir ⁵³ . Dolayısıyla genel ilkeler uyarınca, zararların mahsubu mümkündür, ancak zararlar devredilemez. Platformlar aracılığıyla gerçekleştirilen satışlarda ise aracılık hizmetleri için geçerli olan özel vergi rejimi hükümleri geçerlidir ⁵⁴ .
Bangladeş	Mal/Emtia	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Kısa vadeli kazançlar %30, uzun vadeli kazançlar %20 oranında vergilendirilmektedir ⁵⁵ .
Japonya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazancı olarak değil, diğer gelir olarak sınıflandırılmaktadır ⁵⁶ . Kazanç, 200.000 JPY üzerinden başlamak üzere %45'e kadar vergiye tabidir. Bu

51 HERNANDEZ, G. Agustin, Crypto Assets Taxation, Erişim Tarihi: <https://wsclgal.com/crypto-assets-taxation/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

52 THE CRYPTONOMIST, Argentina Postpones Crypto Tax Exemption, <https://en.cryptononist.ch/2024/02/01/argentina-postpones-crypto-tax-exemption/> (Erişim Tarihi: 28.09.2024); NESSI, Lorena, New Argentina Crypto Law; Declare Assets to Avoid Hefty Tax, <https://www.ccn.com/news/crypto/new-argentina-law-declare-crypto-hefty-taxes/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

53 OCHOA, J. A. Velasquez/POLO, O. C. Castellanos/ACOSTA, J. C. Cardona/ARBOLEDA, W. A. Restrepo: "Cryptocurrencies: Legal Treatment in Various Jurisdictions", Russian Law Journal, C. XI (2), 2023, s. 56.

54 CARPIO, A. Escalante, Crypto Tax Legislation and Law in Mexico, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/mexico> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

55 REMURA, T. Rahman, How Bitcoins can be taxed in Bangladesh?, <https://adv.com.bd/how-bitcoins-can-be-taxed-in-india/> (Erişim Tarihi: 24.09.2024).

56 SINGH, A. Pratap/SHUKLA Divyansh: A Comparative Review Of Taxation Policies Concerning Cryptocurrencies, Prayagraj Law Review, C. 1(2), 2023, s. 49.

		oran, %20 olan sermaye kazançları vergisinden oldukça yüksektir. Zararlar, sermaye kazançları ve iş gelirleri dışındaki kazançlardan indirilebilir, ancak gelecek yıllara devredemez ⁵⁷ .
Kanada	Mal/Emtia	Kripto gelirleri, sermaye kazancı olarak vergilendirilmektedir ⁵⁸ . Zararlar, önceki üç yılın veya gelecekteki herhangi bir yılın sermaye kazancından indirilebilir. Kripto borsaları, 10.000 doları aşan işlemleri gelir idaresine bildirmek zorundadır. Bunun altında kalan işlemlerin, talep üzerine bildirilmesi gerekmektedir ⁵⁹ .
Fas	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, %20 oranında sermaye kazanç vergisine tabidir. İşletme giderleri ve benzeri türden genel nitelikteki indirim veya istisnalardan yararlanılması mümkündür ⁶⁰ .
Bazı Ülkeler	Sınıflandırma	Gelir Vergisi veya Sermaye Kazançları Vergisi
Almanya	Özel Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine değil, gelir vergisine tabi tutulmaktadır. Böylece kripto kazanç, ücret ve diğer düzenli gelir kaynakları ile aynı raporlanmaktadır. Bir yıldan uzun süreli varlıkların elden çıkartılması, vergiden istisnadır. Ancak bu istisna, işletmeler için geçerli

57 BROOKS, Miles, Crypto Tax in Japan: The Ultimate Guide <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-japan> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

58 YERELİ, A. Burçin/ORKUNOĞLU-ŞAHİN, Işıl Fulya, Cryptocurrencies and Taxation, 5 th International Annual Meeting of Sosyoekonomi Society, <https://orcid.org/0000-0002-8746-6756> (Erişim Tarihi: 10.06.2024); ROMANO, Colin: "Policy Forum: The Income Taxation of Crypto Contracts, Canadian Tax Journal , C. 71 (1), 2023, s. 46.

59 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Canada for 2024, <https://token-tax.co/blog/guide-to-crypto-taxes-in-canada> (22.10.2024).

60 HEAVNN, Cryptocurrency Taxes in Morocco, <https://university.heavnn.io/cryptocurrency-taxes-in-morocco/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

		değildir. Bir yıldan kısa vadeli kazançlar ise, 600 Euro'nun üstünden başlamak üzere, %45'e kadar vergiye tabidir. Zararların mahsup edilmesi veya ileriye taşınması mümkündür ⁶¹ .
Avusturya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, %27,5 özel vergi oranına tabidir. Kazanç, diğer sermaye gelirleriyle (temettü veya hisse senedi gelir gibi) birlikte hesaplanmaktadır. Değerlemede, danışmanlık veya işlem ücretleri dışında, elektrik, donanım gibi giderlerin indirilmesine izin verilmemiştir. Aynı türdeki varlıkların maliyeti, hareketli ortalama yöntemine göre hesaplanmaktadır ⁶² .
Avustralya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazanç vergisine tabidir. Ancak, 12 aydan uzun tutulması halinde, %50 indirim uygulanmaktadır. Zararlar, sadece sermaye kazançlarından indirilebilir ve net zarar gelecek yıla devreder. Değerlemede diğer yöntemlere ilaveten ayrıca FIFO (en yüksek ilk çıkar) yöntemi de kullanılmaktadır ⁶³ .
Belçika	Özel Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Bu gelirler, diğer gelir olarak değerlendirilmektedir. Uzun vadeli kazançlar vergiden istisnadır. Kısa vadeli, kazançlar için %33'lük sabit bir vergi vardır. Zararlar, sadece kripto kazançlarından indirilebilmektedir. Değerlemede diğer

61 TELLER, Arthur, Crypto Tax Guide Germany for 2024: [Kryptowährung Steuer], <https://tokentax.co/blog/crypto-taxes-in-germany> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

62 FEDERAL MINISTRY REPUBLIC OF AUSTRIA, Tax Treatment of Cryptocurrencies, <https://www.bmf.gv.at/en/topics/taxation/Tax-treatment-of-crypto-assets.html> (Erişim Tarihi: 16.10.2024).

63 BROOKS, Miles, Crypto Tax in Australia: The Ultimate Guide <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-australia> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

		yöntemlere ilaveten ayrıca FIFO (en yüksek ilk çıkar) yöntemi de kullanılmaktadır ⁶⁴ .
Bulgaristan	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir ⁶⁵ . Yıl içinde gerçekleşen finansal işlemlerin toplamı üzerinden vergi alınır. Zararlar ancak gerçekleştiği yılda değerlendirilebilir, ileriye devretmez ⁶⁶ .
Çekya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, gelir vergi bünyesinde vergilendirilmektedir. Yıllık 30 bin kronun üzerinden başlamak üzere, %23'e kadar çıkma olasılığı bulunan (istihdam ve iş gelirleri dahil toplam gelir yasal sınırı aşarsa), %15'lik bir vergi oranı uygulanmaktadır. Değerlemede genellikle ağırlıklı ortalama yöntemi kullanılmaktadır ⁶⁷ .
Danimarka	Kişisel Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazancı vergisine değil, gelir vergisine tabidir ⁶⁸ . Kazanç %53 oranına kadar vergiye tabidir ⁶⁹ . Gerçek kişiler sermaye zararların %30'unu indirilebilmektedir ⁷⁰ .

64 WIMMER, Florian, Crypto Taxes Belgium: Advanced Guide 2024 [SPF Rules], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-belgium#:~:text=Capital%20gains%20for%20individual%20investors,a%20flat%20tax%20of%2033%25> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

65 ALONSO, S. L. Nanez: "Activities and Operations with Cryptocurrencies and Their Taxation Implications: The Spanish Case", *Laws*, C. 8 (16), 2019, s. 1-13.

66 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Bulgaria, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/bulgaria> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

67 KLEINOVA, Andrea, Cryptocurrencies and Taxes, <https://www.crowe.com/cz/news/cryptocurrencies-and-taxes> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

68 BROOKS, Miles, Crypto Tax in Denmark: The Ultimate Guide, <https://coindledger.io/guides/crypto-tax-denmark> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

69 KJÆRSGAARD, L. Fjord/AUTILIA Arfwidsson: Taxation of Cryptocurrencies from the Danish and Swedish Perspectives", *Intertax*, . 47(6-7), 2019, s. 626.

70 KOPEIKIN, Dmitrii, Taxation of Cryptocurrencies in the Scandinavian Countries, <https://ssrn.com/abstract=4908810> (Erişim Tarihi: 19.09.2024).

Estonya	Gayri-Maddi varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine değil, gelir vergisine tabidir. Kazanç, sabit %20 oranında vergilendirilmektedir. Zararların indirilmesine izin verilmiştir ⁷¹ .
Finlandiya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Kazanç, 1000 Euro üzerinden başlayarak, 30.000 Euro'ya kadar %30 ve bu eşiğin üzeri için %34 oranında vergilendirilmektedir. Değerlemede, varsayılan iktisap maliyeti olarak, 10 yıldan az tutulan varlıklar için, satış fiyatının %20'si, 10 yıldan fazla tutulan varlıklar için de %40'ı alınmaktadır. Zararlar cari yılda indirilebilmekte ve beş yıl devretmektedir ⁷² .
Fransa	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir. Taşınır varlık olarak, diğer sermaye varlıkları gibi ele alınmaktadır ⁷³ . Kazanç, 305 Avro üzerinden başlayarak, sabit %30 oranında özel bir vergiye tabidir. Zararlar, sadece diğer kripto kazançlarından indirilebilir ve ileri devredemez ⁷⁴ .

71 DJOMINA, Jana, Comparative analysis on the taxation of crypto asset transactions in Estonia and Austria, Bachelor's thesis, Programme HAJB, specialisation European Union and International law, 2024, Tallinn.

72 BITCOINTAXES, Crypto Taxes in Finland: An In-Depth Guide, <https://bitcoin.tax/blog/crypto-taxes-in-finland/> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

73 KUZHELKO, Kirill, Taxation of individuals holding cryptocurrencies in Europe Comparative analysis of Germany, France and Italy, Master's Programme in Comparative and International Tax Law Master Thesis, Department of Law, 2022. Uppsala Universitet, s. 15; WIMMER, Florian, Crypto Taxes France: Complete Tax Guide [2024], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-france> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

74 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in France, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/luxembourg> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

Güney Afrika	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir ⁷⁵ . En düşük efektif vergi oranı, 40.000 R'nin üzerinden başlamak üzere, %18'dir. Zararların, cari yıldaki sermaye kazançlarından indirilmesi ve ileri taşınması mümkündür ⁷⁶ .
Hırvatistan	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir ⁷⁷ . Borsa kazançları, %12 oranında vergilendirilmektedir. Ancak, iki yıl sonra gerçekleştirilen elden çıkarmalar, vergiden istisnadır. Yurt dışında ödenen vergiler indirilebilir. Zararlar sadece cari yıldaki kripto ve diğer sermaye kazançlardan indirilebilir, ileri devretmez ⁷⁸ .
Hollanda	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir. Kripto varlıklara yatırım yapmak ve bunları elinde bulundurmak, üçüncü kutuya girmektedir. Yıllık gelirin, yasal eşik değerini (57.000 Avro) aşan kısmı, %32 sabit vergi oranına tabidir ⁷⁹ .
İspanya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri %19-%28 arasında değişen oranlarda sermaye kazançları vergisine tabidir. Zararların sadece %25'i, cari yıldaki diğer sermaye kazançlarından

75 SARS, SARS's Stance On The Tax Treatment Of Cryptocurrencies, <https://www.sars.gov.za/media-release/6-april-2018-sarss-stance-on-the-tax-treatment-of-cryptocurrencies/> (Erişim Tarihi: 09.10.2024).

76 BROOKS, Miles, South Africa Crypto Tax: Investor's Guide 2024, <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-south-africa> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

77 SINKOVIC, Z/PRIBISALIC, L, Taxation of Cryptocurrencies with Income Tax and Corporate Income Tax, 1126-1131, MIPRO, 2022, May 23- 27, 2022, Opatija, Croatia, s. 1227.

78 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Croatia, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/croatia> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

79 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Netherlands, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/the-netherlands> (23.10.2024).

		indirilebilir ya da 4 yıl devredebilir ⁸⁰ . İlahten net değeri 700.000 Euro'yu aşan bireysel kazançlar için bir servet vergisi vardır. Ülke dışında tutulan 50.000 Euro'yu aşan kripto varlıkların beyan edilmesi gerekmektedir ⁸¹ .
İtalya	Çeşitli Gelir	Kripto gelirleri, özel olarak vergilendirilmektedir. Kazancın, 2.000 Euro'yu aşan kısmı, %26 oranında sermaye kazancı vergisine tabidir. Alternatif olarak elde tutulan varlıkların değerinin %14 oranında bir portföy/ikame değer vergisi tercihi getirilmiştir. Böylece kripto bakiyesinin 51.645,69 Euro'yu aşması halinde vergilendirilmesi sona ermiş ve ayrıca kriptonun, yabancı para birimi olarak nitelendirilmesinden vazgeçilmiştir. Zararların mahsubu ya da 4 yıl süre ile ileri taşınması mümkündür ⁸² .
İsveç	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, genellikle %30 sabit sermaye vergisine tabidir. Kazancın 50.000 SEK/5.000 Avro üzerinde kalan kısmı vergiye tabidir. Zararlar %70'e kadar indirilebilmektedir ⁸³ .
İrlanda	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Kazancın, 1270 Euro'yu aşan kısmı, %33 oranında vergiye tabidir ⁸⁴ .

80 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Spain, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/spain> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

81 WIMMER, Florian, Crypto Tax Guide Spain 2024: Complete Instructions, <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-spain> (23.10.2024).

82 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Italy for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-tax-italy> (Erişim Tarihi: 11.10.2024).

83 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Sweden, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/sweden> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

84 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Ireland for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-taxes-ireland> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

İzlanda	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Kripto diğer finansal araçlarla benzer şekilde %38,5 oranında vergilendirilmektedir ⁸⁵ .
Kolombiya	Gayri-Maddi Varlık	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir. Gayri maddi varlık satışından stopaj yapılmaktadır. Zararlar, gelecek yılda indirilebilmektedir ⁸⁶ .
Letonya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, özel bir gelir türü olarak sınıflandırılmakta ve gelir vergisi tarifesi'nin ilk dilimine göre (%20 oranında) vergilendirilmektedir. Kripto işlemlerden elde edilen üç aylık gelirin 1000 avroyu aşması halinde, üç aylık ya da gelir bu miktarı aşmıyorsa, yıllık sermaye geliri beyannamesi verilmesi gerekmektedir. Zararlar, cari yıl içindeki kazançtan indirilebilmektedir ⁸⁷ .
Lüksemburg	Özel Varlık	Kripto gelirleri, özel servetten elde edilen çeşitli gelir olarak sınıflandırılmaktadır. Varlıklar altı aydan uzun tutulursa vergiden istisnadır. Ancak 6 aydan kısa bir sürede elde edilen kazançlar, 500 Avro üzerinden başlamak üzere, %42'ye kadar vergiye tabi tutulmaktadır. Zararlar, cari yılda indirilmekte ya da koşullara bağlı olarak on yedi yıl süre ile ileriye devretmektedir ⁸⁸ .
Macaristan	Özel Varlık	Sermaye gelirleri için özel bir gelir kategorisi oluşturulmuştur. Kazanç, %15 genel

85 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 5.

86 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Colombia, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/colombia> (23.10.2024).

87 NIKOLAENKO, Dimitri, Cryptocurrency Taxes in Latvia, <https://www.njord-law.com/cryptocurrency-taxes-latvia> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

88 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Luxembourg <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/france> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

		gelir vergisi oranına tabi tutulmaktadır ve başka hiçbir kesinti yapılmamaktadır. Zararların, cari yılda ya da gelecek iki yılda indirilmesi mümkündür ⁸⁹ .
Norveç	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Borsada elde edilen her türlü kazanç %22 oranına tabidir. Zararlar genel kurallara göre indirilmektedir. Kripto varlıklar, finansal araçlara sağlanan istisnalara tabi değildir ⁹⁰ .

Portekiz	Sermaye Varlığı	Kripto işlemleri, 2023 yılına kadar sermaye kazancı vergisinden istisna tutulmuştur ⁹¹ . Bu yıldan sonra, sadece bir yılı aşan uzun vadeli varlıklar vergiden istisna edilmiş ve 1 yıldan kısa vadeli spekülasyon kazançları, %28 sermaye kazançları vergisine tabi tutulmuştur ⁹²
Romanya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, ücret dışındaki diğer gelir türleriyle birlikte (gayrimenkul kira geliri, bağımsız faaliyetler, sermaye geliri gibi) değerlendirilmektedir. Kazanç %10 oranında gelir vergisine tabidir. İşlem bazında 200 RON/40 EUR (toplamda 600 RON/120 EUR) altında kalan kazançlar vergiden

89 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Hungary, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/hungary> (Erişim Tarihi: 21.08.2024).

90 KOPEIKIN, s. 2.

91 ANDERSSON, Erik, A Comparative Analysis of the Taxation of Crypto Currencies, Uppsala Universitet, Department of Law, Master's Programme in Comparative and International Tax Law Master's Thesis, 2022.

92 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 16.

		istisnadır ⁹³ . Zararların indirilmesi ya da devrine izin verilmemiştir ⁹⁴ .
Slovakya	Sermaye Varlığı	Kripto gelirleri, gelir vergisine tabidir. Diğer gelirler sınıfında yer almaktadır. Verginin oranı, toplam gelire göre %19 ya da %25 olmaktadır. Değerleme, farklı olarak maliyet bedeli üzerinden yapılmaktadır. Ayrıca zarar mahsubuna izin verilmemektedir ⁹⁵ .
Şili	Dijital Varlık	Kripto gelirleri, sermaye kazançları vergisine tabidir. Verginin oranı % 0-40 arasında değişmektedir. Zararların cari yılda indirilmesi mümkündür ⁹⁶ (CMS Legal 2024).

Tablo 1’de görüldüğü gibi özetle, kripto varlıklar genel olarak gelir ya da sermaye kazançları vergisine tabi tutulmaktadır. Bir kripto varlığın; satılması, takası ve ödeme aracı olarak kullanılması, vergiye tabi işlemleri oluşturmaktadır. Buna karşılık, bir kripto varlığın elde tutulması, şahsi cüzdanlar arasında transferi ve diğer kripto para birimleri ile değiştirilmesi, vergiye tabi değildir. Değerlemede adil piyasa değeri esas alınmaktadır ve ağırlıklı olarak FIFO ve AVFO yöntemleri kullanılmaktadır. Ayrıca ülkeler genellikle zararların mahsubuna ve ileri taşınmasına izin vermektedir.

Diğer yandan bir kısım ülke halen kripto kazançlarından vergi almamaktadır. Kripto varlıkların fiyatlarındaki aşırı oynaklık nedeniyle, bu kazançlar üzerindeki vergisel etkiler, günümüzde çok daha fazla önem

93 CERNUSCA Lucian/BILTI, Bogdan/RALUCA, Cosmin/ROBERT, Alması Robert: “Study on the Taxation of the Income Obtained from the Cryptocurrency Transfer,” *Journal of Legal Studies*, C. 26 (40), 2020, s. 174.

94 CMS LEGAL, *Crypto Tax Legislation and Law in Romania* <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/romania> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

95 KUCHAROVA, Ivana/PFEIFEROVA Daniela/LORINCZOVA Eniko, *Specifics of Cryptocurrencies from an Accounting, Tax and Financial View in a Globalized Environment*, <https://doi.org/10.1051/shsconf/20219203014> (Erişim Tarihi: 19.09.2024).

96 CMS LEGAL, *Crypto Tax Legislation and Law in Chile*, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/chile> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

kazanmaya başlamıştır. Kripto dostu ya da sıfır kripto vergili olarak adlandırılan bu ülkeler, kripto yatırımları için bir “süper vergi cenneti” oluşturmaktadır. Tablo 2’de yer alan ülkelerde, kripto kazançları üzerindeki vergi yükü sıfır olduğu için, bireysel ve kurumsal kripto yatırımcıları için bu ülkeler oldukça cazip konumdadır. Bunlar arasında kripto işlem hacminin oldukça yüksek olduğu ülkeler arasında yer alan Türkiye’de bulunmaktadır. Böylece kripto vergisiz bu ülkeler, aynı zamanda ciddi bir vergi gelirinden de vaz geçmiş olmaktadır.

Tablo 2: Kripto Vergisiz Ülke Uygulamaları

Ülke*	Gelir Vergisi ve Sermaye Kazançları Vergisi İstisnası
Bahreyn	Bireysel kripto gelirleri için, gelir vergisi veya sermaye kazancı vergisi yoktur ⁹⁷
Barbados	Bireysel yatırımcılar için sermaye kazancı vergisi yoktur. Ancak, diğer gelir biçimleri %12,5 ile %28,5 arasında değişen gelir vergisi oranlarına tabidir ⁹⁸
Belarus	Bireysel kripto gelirleri, 1 Ocak 2025’e kadar, vergiden istisnadır (vergi tatili). Ayrıca oldukça yaygın olan “oyunlar”, vergisiz dijital işaretler olarak kabul edilmektedir ⁹⁹ .
Bermuda	Bireysel yatırımcılar için, gelir veya sermaye kazancı vergisi yoktur. 2018 yılında dijital varlıkları destekleyen Dijital Varlık Yasası yürürlüğe girmiştir. 2020 yılında dijital paralarla (stablecoin) vergi ödemeleri, kabul edilmeye başlanmıştır ¹⁰⁰ .
Birleşik Arap Emirlikleri	Bireysel yatırımcılar için kişisel gelir veya sermaye kazancı vergisi yoktur. Ancak, 1 Haziran 2023’te belli bir eşiği aşan (375.000 AED/102.000 dolar) gelire %9 kurumlar vergisi getirilmiştir. Bu, kripto faaliyetlerde dahil, öncelikle işletmeleri etkilemektedir. Eşiğin altında kalan gelir,

97 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 4.

98 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 4.

99 ULYANAVA, Katsiaryna: “Legal Regulation of the Crypto-Currency Taxation, Open Journal for Legal Studies”, C. 1(1), 2018, s. 2.

100 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 5.

	%0 orana tabidir. İlaveten şirketlerin vergi istisnasından yararlanabileceği serbest bölgeler (Dubai Çoklu Emtia Merkezi gibi) vardır ¹⁰¹ .
Cayman Adaları	Kripto yatırımcıları için gelir vergisi veya sermaye kazancı vergisi yoktur. Kripto kuruluşları, Ulusal Para Otoritesi Sanal Varlık Hizmet Sağlayıcısı tarafından lisanslı olmalıdır. Ada, 2020 yılında uluslararası standartlara uyumu garanti etmiştir ¹⁰² .
El Salvador	Bitcoin'i yasal ödeme aracı olarak kabul eden ilk ülke olarak, kripto sermaye kazançlarını %0 oranında vergilendirilmektedir. Ayrıca, kripto dahil, teknolojik yenilikler için çeşitli vergi ayrıcalıkları mevcuttur ¹⁰³ .
Gürcistan	Bireysel kripto gelirleri için gelir vergisi veya sermaye kazançları vergisi yoktur ¹⁰⁴ .
Güney Kore	Bireysel kripto gelirleri, 2028 yılına kadar sermaye kazançları vergisinden müstesnadır ¹⁰⁵ . 2022 yılından beridir belli bir eşiği aşan (2,5 milyon won/2.100 dolar) kripto kazançlarına %20 vergi getirilmesi düşünülmektedir ¹⁰⁶
Hong Kong	Bireysel kripto yatırımları, sermaye kazancı vergisine tabi değildir ¹⁰⁷ . Uzun vadeli kazançlar genellikle vergiden istisnadır. Ancak işletme faaliyetlerinden elde edilen kârlar %15 (şirketler için %16,5) vergiye tabidir ¹⁰⁸

101 MCCLURE, Zac, Crypto Tax Free Countries for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-tax-free-countries> (Erişim Tarihi: 23.09.2024).

102 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 5.

103 MARTINCEVIC, Ivana/ SESAR, Vesna/BUNTAK, Kresimir/MILOLOZA, Ivan: "Accounting and Tax Regulation of Cryptocurrencies", *Interdisciplinary Description of Complex Systems C. 20(5)*, 2022, s. 446.

104 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

105 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

106 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 16.

107 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

108 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 6.

İsviçre	Bireysel kripto gelirleri için gelir vergisi veya sermaye kazancı vergisi yoktur ¹⁰⁹ . Ancak, kripto varlıklar dahil tüm servet, düşük oranda bir yıllık servet vergisine (%0,3 ile %1 arasında değişen) tabidir ¹¹⁰ .
Malezya	Bireyler için kripto kazançları üzerinden sermaye kazancı vergisi yoktur. Ancak devamlı ticari faaliyette bulunanlar, kârları üzerinden %3 ile %30 arasında vergiye tabidir ¹¹¹ .
Mauritius	Tüm sermaye kazançları vergiden istisna olduğu için, kripto gelirleri herhangi bir vergiye tabi değildir ¹¹² .
Malta	Uzun vadeli sermaye kazançları için %0 vergi oranı vardır. Ancak, kripto işlemleri ticari faaliyetin bir parçası olarak kabul edilirse, %35'e kadar vergiye tabidir ¹¹³ .
Panama	Yabancı kaynaklardan elde edilen kripto para kazançları vergilendirilmediği için uluslararası yatırımcılar için cazip bir varış yeridir. Nisan 2022'de kripto varlıkları düzenlemek için (netlik ve yeniliği teşvik için) bir yasa tasarısı hazırlamıştır ¹¹⁴
Porto Riko	Bireysel yatırımcılar için sermaye kazancı vergisi yoktur. İlâveten nitelikli işletmeler için %21 yerine %4 kurumlar vergisi vardır ¹¹⁵ . Bu avantajlardan yararlanmak için sıkı ikamet şartlarının karşılanması ve belli gerekliliklere uyulması (kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yıllık bağış

109 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

110 WIMMER, Florian, Crypto Taxes in Switzerland 2024: The Ultimate Guide. <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-guide-switzerland> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

111 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

112 CMS LEGAL, Crypto Tax Legislation and Law in Mauritius <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/mauritius> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

113 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

114 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 6.

115 ANTINOZZI, H. Smith: "The Taxation of Virtual Currency and Does Recent Guidance Do Enough?" The ATA Journal Of Legal Tax Research, C. XX (XX), 2024, s. 10.

	yapmak gibi) gerekmektedir. Ayrıca Porto Riko'ya taşınmadan önce edinilen kripto paralardan doğan kazançlar hala ABD vergilerine tabi tutulmaktadır ¹¹⁶ .
Singapur	Bireysel yatırımcılar için, gelir vergisi veya sermaye kazançları vergisi yoktur. Ancak, ticari nitelikteki gelirler, %22'ye kadar artan oranlı gelir vergisine tabidir. Ayrıca, ödeme olarak kripto alınması da yine gelir vergisine tabidir ¹¹⁷ .
Slovenya	Bireysel kripto gelirleri, sermaye kazancı vergisine tabi değildir ¹¹⁸ .
Tayvan	Bireysel gelirler için önemli bir istisna eşiği (yıllık 6,7 milyon NT/184.800 dolar) vardır. Artan oranlı gelir vergisi tarifesi (%40'a kadar çıkan), yurtdışı gelirleri için istisna dışında %20 sabit olarak uygulanmaktadır. Bu yapı, yabancı kaynaklı kripto geliri olan yatırımcılar için avantaj sağlamaktadır ¹¹⁹ .
Türkiye	Kripto işlemleri vergiye tabi değildir. Platformlar aracılığıyla yapılan işlemleri için nihai bir stopaja vergisi/bir tür özel işlem vergisi planlanmaktadır ¹²⁰ .

Tablo 2'de görüldüğü gibi, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu az sayıda ülke halen kripto kazançlarından vergi almamaktadır ve yatırımcılar için cazip konumlarını sürdürmektedir.

Gelir vergisi açısından bir diğer sorun madencilik gelirlerinin niteliği ve vergilendirilmesidir. Madenciler, karmaşık matematik problemini çözmek ya da işlemleri doğrulamak karşılığında bir gelir elde

116 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Puerto Rico for 2024, <https://token-tax.co/blog/puerto-rico-crypto-tax> (11.10.2024).

117 MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Singapore for 2024, <https://token-tax.co/blog/singapore-crypto-tax> (Erişim Tarihi: 11.10.2024); SAIRANI, Pingali/MANDA, V. Kittu: "Taxation of Cryptocurrencies and Non Fungible Tokens", *Osmania Journal of International Business Studies*, C. XVII (I), 2022, s. 39.

118 MCCLURE, Crypto Tax Free Countries for 2024, s. 1.

119 COINCUB AND BLACKPIT, 2024, s., 7.

120 PwC, s. 204.

etmektedir¹²¹. Uygulamada madencilik bir hobi olmaktan daha çok profesyonel bir iş olarak değerlendirilmekte ve madencinin elde ettiği gelir, adil piyasa değeri üzerinden vergilendirilmektedir (Bkz., Kutu 1). Ancak üretilen yeni birimler, bir bilgisayar sistemi tarafından otomatik olarak oluşturulduğu ve kullanılan tek girdi bilgisayar olduğu için, adil piyasa değerinin tespiti kolay olmamaktadır. Örneğin Hindistan'da Bombay Yüksek Mahkemesi, yeni kripto para edinim maliyetlerinin belirsiz olduğu durumlarda, madencinin kazancının vergilendirilmemesi gerektiğine hükmetmiştir¹²². Bununla birlikte madencilik aynı zamanda çevreye ciddi maliyetleri (negatif dışsallıkları) olan bir faaliyettir. Özellikle iş kânıtına dayanan bitcoin gibi kripto para birimlerinin üretilmesi, büyük miktarda enerji gerektirmektedir ve aynı zamanda ciddi karbon dioksit emisyonu (yılda 22 milyon metrik ton) yol açmaktadır¹²³. Bu nedenle, madencilik genel bir karbon vergisi kapsamında vergilendirilmesi yönündeki tartışmalar devam etmektedir¹²⁴. Alternatif bir diğer çözüm de madencilerin enerji maliyetlerinin indirilmesine izin verilmemesidir. Örneğin madencilikte lider konumunda olan ABD'de madencilerin kullandığı elektriğe %30 oranında bir enerji vergisi getirilmesi düşünülmektedir¹²⁵. İlâveten, bazı kripto para birimleri açıkça yeşil olarak pazarlanmaya başlanmıştır ve Ethereum gibi bazı kripto para birimleri, çevreye daha az

-
- 121 AVI-YONAH, Reuven/SALAMI, Mohanad, A New Framework for Taxing Cryptocurrencies, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4071391 (Erişim Tarihi: 10.06.2024); DROBOTOVS, Mihails, Cryptocurrency and its Taxation, Bachelor Thesis, Riga Graduate School of Law, 2022. Riga.
- 122 HUSSAIN, Hatim: "Reinventing Regulation: The Curious Case Of Taxation Of Cryptocurrencies in India", NUJS Law Review, C.3, 2017, s. 18.
- 123 JAMAL, Wiwoho/TRINUGROHO, Irwan/KHARISMA, D. Budi/SUWADI, Pujiyono: "Cryptocurrency Mining Policy To Protect The Environment", Cogent Social Sciences, C. 10 (1), 2024, s. 2.
- 124 MATHESON, T: "Security Transaction Taxes: Issues and Evidence". International Tax and Public Finance, C. 19, 2012, s. 892; ZENGİN, Burcu/ KOCOĞLU Sahnaz: "Cryptocurrency Market And Tax Regulations In Turkey: An Analysis In The European Emerging Economy", Journal of Finance and Financial Law C. 3(35), 2022, s. 102.
- 125 MISRA, Arindam, A Taxman's guide to taxation of crypto assets, <https://arxiv.org/abs/2403.15074> (Erişim Tarihi: 13.08.2024).

zarar veren bir mekanizmaya geçmektedir. Ancak bu tür gönüllü çözümler, tek başına emisyon sorunu çözmekten uzaktır¹²⁶.

Kutu 1: Madencilik Gelirlerinin Vergilendirilmesi Örnek Uygulamalar

ABD: Madencilerin, faaliyetleri karşılığında aldıkları ücret, aldığı tarihteki adil piyasa değeri üzerinden vergiye tabi brüt gelirine dahil edilmek zorundadır. Bunun için, elden çıkarana kadar beklenmesine gerek yoktur. Madenci, ticaret düzeyine ulaşan faaliyetlerde bulunursa, buna göre vergilendirilir. Tüccar sayılmak, genellikle iki koşula bağlıdır. Bunlar; işlem hacmi ve aktif bir ticari faaliyet oluşturma yeteneğidir. Bu durumda madenci normal gelirlerinden, uygun işletme giderlerini (ofis kirası, diğer ofis giderleri, bilgisayar ekipmanı, yazılım programları, internet erişim ücretleri ve elektrik gibi) ve zararlarını indirebilir. Kendi hesabına çalışan madenciler (bağımsız yükleniciler) kendi çalışması karşılığında net kazanç elde etmiş kabul edilir ve buna göre vergilendirilir. Çalışan konumunda olan madenciler ise işverenlerinden ücret almış kabul edilir. Kişisel kullanımları veya hobi olarak madencilik faaliyetlerine katılırlar ve bir gelir elde etseler dahi, işle ilgili giderlerini ve zararlarını indiremezler. Madenci, yatırımcı olarak nitelendirilirse, bazı masraflar için sınırlı indirim dışında, işletme masraflarını indiremez. Başkalarıyla çalışan madencilerin, bir ortaklık ya da bir birliktelik kurmaları ve vergi etkilerini göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Madencilik havuzları bir tüzel kişi olarak kabul edilirse, bu tür düzenlemelere uygulanan vergi kurallarına ve raporlama gerekliliklerine tabidirler¹²⁷.

Almanya: Madencilik, ticari faaliyet olarak kabul edilmekte ve elde edilen gelir düzenli bir gelir olarak, gelir vergisine tabi

126 BAER, Katherine/RUUD, Mooij, A. De/ SHAFIK, Hebous/ MICHAEL, Keen, What's in Your Wallet? The Tax Treatment of Cryptocurrencies, https://www.cesifo.org/DocDL/cesifo1_wp10372.pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

127 MOWBRAY, Nicholas C/ KRAMER, A. S, Bitcoin, Virtual Currencies, and Digital Assets, Taxes The Tax Magazine, September, https://static1.squarespace.com/static/634dc84d138bce4c612d1351/t/64e8e056103d71714f6744e5/1692983382415/2023.08.25+-Bit+coin%2C+Virtual+Currencies%2C+and+Digital+Assets_by+Andie+Kramer+and+Nick+C+Mowbray+-+printed+by+Wolters+Kluwer.pdf (Erişim Tarihi: 07.10.2024); SUTHERLAND, Abraham: "Cryptocurrency Economics and the Taxation of Block Rewards", Tax Notes, C. 165 (5), 2019, s. 749.

tutulmaktadır. Giderlerin (ekipman ve elektrik gibi) düşülmesine izin verilmektedir¹²⁸.

Avusturya: Madencilik yoluyla edinilen varlıklar, elden çıkartıldıkları anda vergiye tabi tutulmaktadır¹²⁹.

Belçika: Madencilik, gelir olarak kabul edilebilir ve artan oranlı tarifeye bağlı olarak vergilendirilir¹³⁰.

Brezilya: Madencilik, %7,5 ile %27,5 arasında değişen gelir vergisi oranlarına tabidir¹³¹.

Bulgaristan: Madencilik, genellikle profesyonel bir faaliyetten elde edilen gelir olarak kabul edilmektedir ve bu nedenle %15 oranında gelir vergisine tabidir¹³².

Çin: Yurt içinde kripto madenciliği yasak olmasına rağmen, uluslararası kripto madenciliğinden elde edilen gelir, genel kurallara göre %45'e kadar vergiye tabidir¹³³.

Endonezya: Madencilikten elde edilen gelir, KDV hariç, kazanılan gelirin %0,1'i oranında gelir vergisine tabidir¹³⁴.

Fas: Kripto madenciliğinden elde edilen gelir, işletme geliri olarak kabul edilir ve gelir vergisine tabidir. Bireyler için vergi oranı %0 ile %38 arasında değişen kademelidir¹³⁵.

Hindistan: Madencilik faaliyetlerden edinilen bireysel gelirler, gelir vergisine tabidir¹³⁶.

Hırvatistan: Madencilik ara sıra yapılırsa, bir karşılık olarak alınan kripto para diğer gelir olarak sınıflandırılır ve %15 ila %23,60 oranında vergilendirilir. Madencilik profesyonel faaliyet olarak kabul

128 TELLER, s. 1.

129 MORIN, Sarah-Jane: "Tax Aspects of Cryptocurrency", Practical Tax Lawyer 56", C. 61, 2018, s. 25.

130 WIMMER, Belgium, s. 1.

131 MCCLURE, Brasil, s. 1.

132 CMS LEGAL, Bulgaria, s. 1.

133 RUE, s. 1.

134 KOINX, s. 1.

135 HEAVNN, s. 1.

136 INDIAFILINGS, s. 1.

edilirse veya kişi gelirinin mesleki gelir olarak vergilendirilmesini seçerse, buna göre vergilendirilir¹³⁷.

İngiltere: Madencilik ticari bir faaliyet (profesyonel iş) olarak kabul edilirse (önemli ekipman veya enerji maliyeti ve kar niyeti varsa), ticari kazanç kuralları uyarınca vergilendirilmektedir. Madencilik arızı olarak gerçekleştiriliyorsa, diğer çeşitli gelirler kategorisinde vergilendirilmektedir. Verginin oranı, gelire bağlı olarak, istisna tutarının üzerindeki kazanç için %20-45 arasında değişmektedir. Vergiye tabi işlemlere; işçi ücretleri, madencilik ödülleri, bir hizmet karşılığında alınan airdrop ödülleri, staking, ödünç ve likidite madenciliği girmektedir¹³⁸.

Kanada: Madenciler, faaliyetin niteliğine bağlı olarak, gelir vergisi ya da sermaye kazançları vergisine kapsamında değerlendirilmektedir. Ticari nitelikteki faaliyetlerde ilişkili masraflar (elektrik, ekipman gibi) indirilebilmektedir¹³⁹.

Kolombiya: Madencilik faaliyetlerini yürüten ve bu hizmetler için ödeme olarak sanal para birimleri elde eden kişinin aslında aynı gelir oluşturan bir komisyon elde ettiği kabul edilmektedir. Bu anlamda, bireyler ve işletmeler gelir vergisine tabidir¹⁴⁰.

Singapur: Bireysel yatırımcılar ve işletmeler açısından kripto dostu olarak adlandırılmasına rağmen, madenciler karları üzerinden vergi ödemek zorundadır¹⁴¹.

Tayland: Kripto madenciliği yoluyla elde edilen gelir, vergiye tabidir. Bu kazançlar, çeşitli faaliyetler yoluyla elde edilen ödüller veya kârlar dahil, diğer gelirlere uygulanan hükümlere tabidir. Madencilik ve staking ödülleri, Tayland'a alınıp alınmadıklarına veya Tayland'a gönderilip gönderilmediklerine bakılmaksızın vergiye tabidir¹⁴².

Şili: Madencilik, varlıkların kullanımının bireyin çabasından daha baskın olduğu düşünüldüğünde, sermaye geliri olarak

137 CMS LEGAL, Croatia, s. 1.

138 WIMMER, England, s. 1.

139 PIRISOMBOON, Punnarat, The Imposition Of Tax On Cryptocurrencies, Master Of Laws In Business Laws, 2018, Faculty Of Law Thammasat University.

140 CMS LEGAL, Colombia, s. 1.

141 MCCLURE, Singapore, s. 1.

142 EXPATTAXTAILAND, s. 1.

sınıflandırılmaktadır. Elektrik, bilgisayar ekipmanı satın alma, soğutma sistemleri vb. için yapılan harcamalar indirilebilmektedir¹⁴³.

III. KRİPTO VARLIKLARININ KATMA DEĞER VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU

Kripto varlıkların Katma Değer Vergisi (KDV) karşısındaki durumu, gelir vergisine kıyasla daha az sorundur. Kripto paraların diğer para birimleri ile değiştirilmesi, genellikle bir tüketim olmadığı için KDV'den istisna edilmiştir. Bu konuda en fazla içtihatın olduğu AB uygulaması diğer ülkeler tarafından da genellikle aynen benimsenmektedir. AB KDV Direktifinin (2006/112/EC) KDV'den müstesna işlemlerin sayıldığı 135'inci maddesinde kripto işlemleri açıkça yer almamakla birlikte, Avrupa Adalet Divanı 2015 yılında referans niteliğinde bir karar vermiş (David Hedqvist Kararı olarak bilinmektedir) ve kripto para ile yapılan her türlü değişim işleminin KDV'den istisna olması gerektiğine hükmetmiştir. Böylece AB genelinde kripto paranın, itibari para veya bir başka sanal para birimi ile değiştirilmesi (bir fark ödemesi/veya tersi karşılığında) 2015 yılından beridir KDV'den istisna tutulan bir finansal faaliyet olarak değerlendirilmektedir. Diğer yandan kripto işlemleri ile ilişkili hizmetlerin vergilendirilmesi konusunda aynı uyum söz konusu değildir ve üye ülke uygulamaları arasında bu konuda farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin Almanya'da, kripto cüzdan hizmetleri ve üçüncü taraflara sunulan kripto değişim hizmetleri KDV'ye tabi tutulurken, Slovenya cüzdan hizmetleri ve İtalya'da değişim hizmetleri KDV'den müstesna tutulmuştur¹⁴⁴.

Diğer ülkeler de çoğunlukla Avrupa Adalet Divanının kararını benimsemektedir. Açmak gerekirse diğer ülkeler de (Singapur, Avustralya, Japonya, Güney Afrika gibi) kripto paraların, itibari para veya diğer sanal para birimleri ile değiştirilmesi işlemlerini, genellikle KDV'nin dışında tutmaktadır. Benzer şekilde Türkiye'de, 3065 Sayılı KDV Kanunu'nun birinci maddesine göre kripto para birimlerinin, diğer sanal para birimleri veya itibari para birimleriyle değiştirilmesini işlemleri, KDV'nin konusunu oluşturmamaktadır. Bir istisna olarak Yeni Zelanda, kripto

143 CMS LEGAL, Chile, s. 1.

144 OECD, Crypto-Asset Reporting Framework, s. 36.

varlıkları; vergiye tabi, vergiden muaf ya da sıfır oranlı, şeklinde üçlü bir ayrıma tabi tutmaktadır¹⁴⁵.

Kripto para madenciliğinin KDV karşısındaki durumu ise biraz farklıdır. Avrupa genelinde birkaç ülke hariç (Fransa ve İtalya gibi) sunulan hizmet ile alınan bedel arasında yeterli bir ilişki bulunmadığı gerekçeyle, madencilik faaliyeti KDV'den muaf tutulmaktadır. Çünkü madencilik faaliyetinde alınan bedel ya da kazanılan ödül, bilgisayar sistemi tarafından otomatik olarak (hisse ödülleri hariç¹⁴⁶) üretilmektedir. Avrupa Adalet Divanı da yine madenciliği KDV'den istisna işlemler kapsamında değerlendirmektedir¹⁴⁷. Avrupa Birliği dışındaki ülkelerin uygulamaların da buna paralel olup, İngiltere, Norveç ve İsveç gibi ülkeler benzer gerekçelerle, kripto para madenciliğini KDV'nin dışında tutmaktadır¹⁴⁸.

Diğer yandan, madencilik havuzlarının ve çalışan madencilerin birbirlerine hizmet sağlaması işlemlerinin doğası gereği KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir. Ancak çoğu ülkede yerleşik olmayanlara sıfır KDV oranı uygulandığı için, bu tür hizmetlerin tedarik yerinin tespiti oldukça göç olmaktadır. Ayrıca sınır ötesi işlemlere benzer şekilde girdi vergisi için haksız iade ve indirim talepleri de bir başka sorundur. Bu nedenle bazı ülkeler (Hindistan gibi) madencilik havuzlarının, madencilerden tahsil ettiği tutarları ilgili yargı bölgelerine bizzat ödemeleri şeklinde bir yöntem geliştirilmiştir. Bir diğer alternatif çözüm de KDV'de yaşanan kayıp ve kaçakların önlenmesinde oldukça etkili olduğu düşünülen

145 INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE, IRAS e-Tax Guide GST: Digital Payment Tokens, https://www.iras.gov.sg/media/docs/default-source/e-tax/e-tax-guide_gst_digital-payment-tokens.pdf?sfvrsn=da8cafda_22 (Erişim Tarihi: 12.06.2024); ASHEER, J. Ram: "Taxation of The Bitcoin: Initial Insights Through A Correspondence Analysis", *Meditari Accountancy Research*, C. 26 (2), 2018, s. 229; BASSON, R: "An Analysis Of Issues Relating To The Taxation Of Cryptocurrencies As Financial Instruments", *Journal of Economic and Financial Sciences*, C. 13(1), 2020, s. 3; GOLE, Aradhana (2024). Thai Extends VAT Exemption, <https://www.vatcalc.com/thailand/thailand-cryptocurrency-exemption/#:~:text=Thailand%20has%20extended%20the%20VAT,by%20the%20Securities%20%26%20Exchange%20Commission> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).

146 Hisse ödülleriinde durum biraz farklıdır. Orada hissedarlar paylarıyla orantılı gelir elde etmektedir. Bu da vergi açısından asıl getiri sağlayan kişi olmaları olasılığını artırmaktadır (OECD, *Taxing Virtual Currencies*, s. 50-51).

147 MISRA, s. 33.

148 OECD, *Crypto-Asset Reporting Framework*, s. 37.

KDV'nin sorunlu sıfatıyla tahsili (ters KDV mekanizması) ve ilgili vergi idaresine havale edilmesi yönteminin tercih edilmesidir¹⁴⁹.

SONUÇ

Kripto varlıklar spekülâtif bir yatırıma dönüşmüştür. Kripto para piyasalarındaki aşırı fiyat oynaklığı sayesinde, önemli bir kripto servet birikimi ortaya çıkmıştır. Bu gelirin adalet ve eşitlik ilkeleri gözetilerek vergi sistemine dahil edilmesi gerekmektedir.

Bunun için en uygun çözüm, kripto varlıkların diğer bireysel sermaye varlıkları ile sınıflandırılmasıdır. Kripto işlemleri daha geleneksel varlıkların alınıp satılması ile aynı sonuçları doğurmaktadır. Bu nedenle, ortaya çıkan sermaye kazancı veya kaybının (satış fiyatı ve işlem ücretleri dahil iktisap maliyeti arasındaki fark) uzun veya kısa vadeli kazanç ayırımı yapılmadan, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun diğer kazanç ve iratlara ilişkin hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Vergilendirilmesi gereken bir diğer alan da madenciliktir. Madenciler, elde ettikleri gelirlerin niteliğine göre 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç (tüccar ya da acente olarak) ya da serbest meslek kazancına (bireysel iş faaliyeti olarak) ilişkin kurallarına tabi olmalıdır. Ayrıca çalışan konumundaki madenciler, bir işverenden ücret geliri elde etmiş sayılmalıdır. Ancak negatif dışsallıkları göz önünde bulundurularak madencilğin ayrı olarak vergilendirilmesi (karbon vergisi gibi) ya da en azından elektrik masraflarının indirilememesi de mümkündür.

Katma değer vergisi açısından daha az belirsizlik bulunmaktadır. 3065 Sayılı KDV Kanunu'nun birinci maddesi, kripto işlemlerini kapsamamaktadır. Bununla birlikte, cüzdan hizmetleri gibi ilişkili hizmetlerin vergilendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca madencilik havuzların ve çalışanların birbirlerine sundukları hizmetler de KDV kapsamında değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- ADRIAN, Tobias/TOMMASO, Mancini-Griffoli**, The Rise of Digital Money, <https://www.imf.org/en/Publications/fintech-notes/Issues/2019/07/12/The-Rise-of-Digital-Money-47097> (Erişim Tarihi: 08.06.2024).
- AHMED, Isau**: “Examination of the Tax Treatment of Cryptocurrency Transactions in Nigeria”, *ABUAD Law Journal C. 9 (1)*, s. 135-159.
- AJULO, Olukayode**, The Legal Framework for Taxing Cryptocurrencies in Nigeria, <https://www.thisdaylive.com/index.php/2024/08/20/the-legal-framework-for-taxing-cryptocurrencies-in-nigeria/> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).
- AKİNS, B. W/CHAPMAN, J. L/ GORDON, J. M.**: “A Whole New World: Income Tax Considerations of the Bitcoin Economy”, *Pitsburg Tax Review, C. 12 (1)*, 2015, s. 25-56.
- AKSAN HUKUK BÜROSU**, Blockchain&Cryptocurrency Regulation 2024-Türkiye/Turkey, <https://aksan.av.tr/blockchaincryptocurrency-regulation-2024-turkiye-turkey/> (Erişim Tarihi: 02.10.2024).
- ALNASAA, Marwa/GUEORGUIEV, Nikolay/HONDA, Jiro/IMAMOGLU, Eslem/MAURO, Paolo/PRİMUS Keyra/ROZHKOV, Dmitriy**, Crypto, Corruption, and Capital Controls: Cross-Country Correlations, [file:///C:/Users/iibf/Downloads/wpiaea2022060-print-pdf%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/iibf/Downloads/wpiaea2022060-print-pdf%20(1).pdf) (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- ALONSO, S. L. Nanez**: “Activities and Operations with Cryptocurrencies and Their Taxation Implications: The Spanish Case”, *Laws, C. 8 (16)*, 2019, s. 1-13.
- ALVAREZ, F. E/AGENTE, David/Pette D. Van**, Are Cryptocurrencies Currencies? Bitcoin as Legal Tender in El Salvador, <https://www.nber.org/papers/w29968> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- ANDERSSON, Erik**, A Comparative Analysis of the Taxation of Cryptocurrencies, Uppsala Universitet, Department of Law, Master’s Programme in Comparative and International Tax Law Master’s Thesis, 2022.

- ANH, Chi/LEE, Yoon**, How is Crypto Tax in Vietnam? <https://reports.tiger-research.com/p/vietnam-crypto-tax-eng> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).
- ANKIER, Alex**: “Debugging IRS Notice 2014-21: Creating a Viable Cryptocurrency Taxation Plan”, *Brook. L. Rev*, C. 85 (3), 2020, s. 883-912.
- ANTINOZZI, H. Smith**: “The Taxation of Virtual Currency and Does Recent Guidance Do Enough?” *The ATA Journal Of Legal Tax Research*, C. XX (XX), 2024, s. 1-17.
- ARIWOOLA, Abdulrasaq**, The State Adoption of Cryptocurrencies in Nigeria: The Place of Taxation as a Regulatory Instrument, <https://ssrn.com/abstract=4532562> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- ARORA, Jyoti/KAUR, Lakhwinder**: “A Study of The Indian Taxation System on Cryptocurrency”, *Gyan Management Journal*, C. 18 (1), 2024, s. 38-42.
- ASHEER, J. Ram**: “Taxation of The Bitcoin: Initial Insights Through A Correspondence Analysis”, *Meditari Accountancy Research*, C. 26 (2), 2018, s. 214-240.
- AVI-YONAH, Reuven/SALAMI, Mohanad**, A New Framework for Taxing Cryptocurrencies, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4071391 (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- BAER, Katherine/RUUD, Mooij, A. De/ SHAFIK, Hebous/ MICHAEL, Keen**, What's in Your Wallet? The Tax Treatment of Cryptocurrencies, https://www.cesifo.org/DocDL/cesifo1_wp10372.pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- BASSON, R**: “An Analysis Of Issues Relating To The Taxation Of Cryptocurrencies As Financial Instruments”, *Journal of Economic and Financial Sciences*, C. 13(1), 2020, s. 487.
- BITCOINTAXES**, Crypto Taxes in Finland: An In-Depth Guide, <https://bitcoin.tax/blog/crypto-taxes-in-finland/> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).
- BROOKS, Miles**, Crypto Tax in Australia: The Ultimate Guide <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-australia> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

- BROOKS, Miles**, Crypto Tax in Denmark: The Ultimate Guide, <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-denmark> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).
- BROOKS, Miles**, Crypto Tax in Japan: The Ultimate Guide <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-japan> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).
- BROOKS, Miles**, South Africa Crypto Tax: Investor's Guide 2024, <https://coinledger.io/guides/crypto-tax-south-africa> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).
- BUDAK, Tamer/YILMAZ, Güneş**: "Taxation of Virtual/Crypto Assets/Currencies", *Sosyoekonomi*, C. 30(52), 2022, s. 37-54.
- CARPIO, A. Escalante**, Crypto Tax Legislation and Law in Mexico, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/mexico> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).
- CERNUSCA Lucian/BILTI, Bogdan/RALUCA, Cosmin/ROBERT, Alması Robert**: "Study on the Taxation of the Income Obtained from the Cryptocurrency Transfer," *Journal of Legal Studies*, C. 26 (40), 2020, s. 173-188.
- CHAINALYSIS**, The 2023 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets, <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- CHAMBERLAIN, David G**: "Forking Belief in Cryptocurrency: A Tax Non-Realization Event", *Florida Tax Review*: C. 24 (2), 2021, s. 651-698.
- CHASON, Eric D**: "Crypto Assets and the Problem of Tax Classifications, William & Mary Law School Scholarship Repository, Faculty Publications, C. 2, 2023, s. 765-825.
- CHAWLA, Vedika/MAHIPAL, Vasushrava**: "Taxation Of Cryptocurrency: The Indian Faux Pas", *GNLU Journal Of Law & Economics*, C. VI (2), 2023, s. 45-63.
- CHEटना, Alagh/SHARMA, Vibhuti**: "Taxation of Cryptocurrency in India", *Jus Corpus Law Journal*, C. 1 (2), 2020, s. 187-195.
- CHYZHYKOV, Volodymyr**: "Prospects For Regulation Of Accounting And Taxation Of Virtual Assets In Ukraine, Український економічний часопис Випуск, C. 5, 2024, s. 141-145.

- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation & Law In Ukraine, Cms Expert Guide On Taxation, of Crypto-Asset,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/ukraine> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Bulgaria,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/bulgaria> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Chile,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/chile> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Colombia,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/colombia> (23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Croatia,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/croatia> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in France,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/luxembourg> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Hungary,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/hungary> (Erişim Tarihi: 21.08.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Luxembourg
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/france> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Mauritius
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/mauritius> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Netherlands,
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/the-netherlands> (23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Romania
<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/romania> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Spain, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/spain> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- CMS LEGAL**, Crypto Tax Legislation and Law in Sweden, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-on-taxation-of-crypto-assets/sweden> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).
- COINCUB AND BLACKPIT**, Crypto Tax Report 2024, <https://coincub.com/ranking/crypto-tax-report-2024/> (Erişim Tarihi: 17.10.2024).
- ÇARKACIOĞLU, Abdurrahman**, Kripto-Para Bitcoin, Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Dairesi, Araştırma Raporu, Aralık, 2016.
- DAYANAN, Dilan**: “Kripto Para Birimleri ve Türkiye’deki Yasal Uygulamaları”, *Rahva Teknik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 1(1), 2021, s. 37-44
- DJOMINA, Jana**, Comparative analysis on the taxation of crypto asset transactions in Estonia and Austria, Bachelor’s thesis, Programme HAJB, specialisation European Union and International law, 2024, Tallinn.
- DROBOTOVS, Mihails**, Cryptocurrency and its Taxation, Bachelor Thesis, Riga Graduate School of Law, 2022. Riga.
- DURDU, Muhammet/ÜSTÜN, Ümit Süleyman**, Taxation of Crypto Assets: The Example of U.S. Federal Income Tax”, <https://doi.org/10.26650/annales.2024.74.0002> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).
- ELENA R**, Crypto Regulations in the Philippines 2024 – A Government Regulated Crypto Space, <https://coinpedia.org/cryptocurrency-regulation/cryptocurrency-regulations-in-philippines/> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).
- EUROPEAN COMMISSION**, Proposal for a Regulation Of The European Parliament and of The Council On Information Accompanying Transfers Of Funds And Certain Crypto-Assets (Recast), Brussels, 20.7.2021 COM(2021) 422 final
- EUROPEAN UNION**, Regulation (EU) 2023/1113 Of The European Parliament And Of The Council of 31 May 2023 On Information Accompanying Transfers Of Funds And Certain Crypto-Assets And Amending Directive (EU) 2015/849, Official Journal of the European Union, 9.6.2023, L 150/1.

- EXPATTAXTHAILAND**, *An Expat's Guide to Cryptocurrency Tax in Thailand*, <https://www.expattaxthailand.com/cryptocurrency-tax-thailand/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).
- FALCAO, Tatiana/MICHAEL, Bob**, *Taxation of Cryptocurrencies, Manual for the Control of International Tax Planning*, Inter-American Center of Tax Administrations (CIAT), <https://ssrn.com/abstract=4193099> (Erişim Tarihi: 05.09.2024).
- FEDERAL MINISTRY REPUBLIC OF AUSTRIA**, *Tax Treatment of Cryptocurrencies*, <https://www.bmf.gv.at/en/topics/taxation/Tax-treatment-of-crypto-assets.html> (Erişim Tarihi: 16.10.2024).
- GALANT, N. Vivaldi/HIMAWAN, M. Zefanya/FITIRIYANTI, P. A. Delia/MAHADİANTO M. Yudi**: "Tax Regulations On Cryptocurrency Transactions In Indonesia, *Journal of Economics, Technology, and Business*, C. 3 (6), 2024, s. 882-890.
- GOLE, Aradhana**. *Thai Extends VAT Exemption*, <https://www.vatcalc.com/thailand/thailand-cryptocurrency-exemption/#:~:text=Thailand%20has%20extended%20the%20VAT,by%20the%20Securities%20%26%20Exchange%20Commission> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).
- HEAVNN**, *Cryptocurrency Taxes in Morocco*, <https://university.heavnn.io/cryptocurrency-taxes-in-morocco/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).
- HERNANDEZ, G. Agustin**, *Crypto Assets Taxation*, Erişim Tarihi: <https://wslegal.com/crypto-assets-taxation/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).
- HRYTSAI, Serhii**, "Taxation Of Profits From Operations With "Virtual Assets-Legal Analysis Of The Draft Law On Changes, In The Tax Code Of Ukraine", *Scientific Journal Of Polonia University*, C. 56 (1), 2023, s. 335-344.
- HUANG, R. Hui/DENG, Hui/CHAN, A. F. Lok**: "The Legal Nature of Cryptocurrency as Property: Accounting and Taxation Implications", *Computer Law & Security Review*, C. 51, 2023, s. 1-48.
- HULKO, Gabor/KIRALY, P. Balint**: "Theoretical Issues of Crypto Assets Taxation and the Regulatory Framework of Hungary", *Gubernaculum et Administratio*, C.1(27), 2023, s. 203-226.

HUSSAIN, Hatim: “Reinventing Regulation: The Curious Case Of Taxation Of Cryptocurrencies in India”, *NUJS Law Review*, C.3, 2017, s. 1-25.

IMF, Digital Money Across Borders: Macro-Financial Implications, <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2020/10/17/Digital-Money-Across-Borders-Macro-Financial-Implications-49823> (Erişim Tarihi: 08.06.2024).

IMF, Elements of Effective Policies for Crypto Assets. Policy Paper, <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2023/02/23/Elements-of-Effective-Policies-for-Crypto-Assets-530092> (Erişim Tarihi: 29.05.2024).

INDIAFILINGS. Crypto Tax in India: Taxation On Cryptocurrency, <https://www.indiafilings.com/learn/crypto-tax-in-india-taxation-on-cryptocurrency/> (Erişim Tarihi: 15.10.2024).

INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE, IRAS e-Tax Guide GST: Digital Payment Tokens, https://www.iras.gov.sg/media/docs/default-source/e-tax/e-tax-guide_gst_digital-payment-tokens.pdf?sfvrsn=da8cafda_22 (Erişim Tarihi: 12.06.2024).

JAMAL, Wiwoho/TRINUGROHO, Irwan/KHARISMA, D. Budi/SUWADI, Pujiyono: “Cryptocurrency Mining Policy To Protect The Environment”, *Cogent Social Sciences*, C. 10 (1), 2024, s. 1-16.

KJÆRSGAARD, L. Fjord/AUTILIA Arfwidsson: Taxation of Cryptocurrencies from the Danish and Swedish Perspectives”, *Inter-tax*, . 47(6-7), 2019, s. 620-634.

KLEINOVA, Andrea, Cryptocurrencies and Taxes, <https://www.crowe.com/cz/news/cryptocurrencies-and-taxes> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

KOINX, Crypto Taxes In Indonesia-Ultimate Tax Guide, <https://www.koinx.com/tax-guides/crypto-taxes-indonesia-guide> (Erişim Tarihi: 18.10.2024).

KOPEIKIN, Dmitrii, Taxation of Cryptocurrencies in the Scandinavian Countries, <https://ssrn.com/abstract=4908810> (Erişim Tarihi: 19.09.2024).

KUCHAROVA, Ivana/PFEIFEROVA Daniela/LORINCZOVA Eniko, Specifics of Cryptocurrencies from an Accounting, Tax and Financial View in a Globalized Environment,

<https://doi.org/10.1051/shsconf/20219203014> (Erişim Tarihi: 19.09.2024).

KUZHELKO, Kirill, Taxation of individuals holding cryptocurrencies in Europe Comparative analysis of Germany, France and Italy, Master's Programme in Comparative and International Tax Law Master Thesis, Department of Law, 2022. Uppsala University.

MAHAR, Jahanzeb, Taxation of Cryptocurrency in Pakistan <https://sco-unts.pk/taxation-of-cryptocurrency-in-pakistan/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).

MARIAN, Omri: "Are Cryptocurrencies Super Tax Havens?", 112 Mich. L. Rev. First Impressions, C. 38, s. 43-44.

MARTINCEVIC, Ivana/ SESAR, Vesna/BUNTAK, Kresimir/MILOLOZA, Ivan: "Accounting and Tax Regulation of Cryptocurrencies", Interdisciplinary Description of Complex Systems C. 20(5), 2022, s. 640-661.

MATHESON, T: "Security Transaction Taxes: Issues and Evidence". International Tax and Public Finance, C. 19, 2012, s. 884-912.

MCCLURE, Zac, Crypto Tax Free Countries for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-tax-free-countries> (Erişim Tarihi: 23.09.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Brazil for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-taxes-brazil> (Erişim Tarihi: 17.09.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Canada for 2024, <https://token-tax.co/blog/guide-to-crypto-taxes-in-canada> (22.10.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Ireland for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-taxes-ireland> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Puerto Rico for 2024, <https://token-tax.co/blog/puerto-rico-crypto-tax> (11.10.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Singapore for 2024, <https://token-tax.co/blog/singapore-crypto-tax> (Erişim Tarihi: 11.10.2024).

MCCLURE, Zac, Guide to Crypto taxes in Italy for 2024, <https://token-tax.co/blog/crypto-tax-italy> (Erişim Tarihi: 11.10.2024).

MISRA, Arindam, A Taxman's guide to taxation of crypto assets , <https://arxiv.org/abs/2403.15074> (Erişim Tarihi: 13.08.2024).

MOLLOY, Benjamin: "Taxing the Blockchain: How Cryptocurrencies Thwart International Tax Policy." *Oregon Review Of International Law*, C. 20, s. 623-647.

MORIN, Sarah-Jane: "Tax Aspects of Cryptocurrency", *Practical Tax Lawyer* 56", C. 61, 2018, s. 21-29.

MOWBRAY, Nicholas C/ KRAMER, A. S, *Bitcoin, Virtual Currencies, and Digital Assets, Taxes The Tax Magazine*, September.
https://static1.squarespace.com/static/634dc84d138bce4c612d1351/t/64e8e056103d71714f6744e5/1692983382415/2023.08.25+-Bitcoin%2C+Virtual+Currencies%2C+and+Digital+Assets_by+Andie+Kramer+and+Nick+C+Mowbray+-+printed+by+Wolters+Kluwer.pdf (Erişim Tarihi: 07.10.2024).

NESSI, Lorena, *New Argentina Crypto Law; Declare Assets to Avoid Hefty Tax*, <https://www.ccn.com/news/crypto/new-argentina-law-declare-crypto-hefty-taxes/> (Erişim Tarihi: 22.10.2024).

NGUYEN, Hung Ha, *Cryptocurrency And Its Legal Status In Vietnam*, <https://vtn-partners.com/news/cryptocurrency-and-its-legal-status-in-vietnam.html> (Erişim Tarihi: 16.09.2023).

NIKOLAENKO, Dimitri, *Cryptocurrency Taxes in Latvia*, <https://www.njordlaw.com/cryptocurrency-taxes-latvia> (Erişim Tarihi: 24.10.2024).

OCHOA, J. A. Velasquez/POLO, O. C. Castellanos/ACOSTA, J. C. Cardona/ARBOLEDA, W. A. Restrepo: "Cryptocurrencies: Legal Treatment in Various Jurisdictions", *Russian Law Journal*, C. XI (2), 2023, s. 54-58.

OECD, *Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard*, <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/crypto-asset-reporting-framework-and-amendments-to-the-common-reporting-standard.pdf> (Erişim Tarihi: 29.05.2024).

OECD, *Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues*. <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-virtual-currencies-an-overview-of-tax-treatments-and-emerging-tax-policy-issues.htm> (Erişim Tarihi: 05.06.2024).

OI, Rebecca, *Understanding Cryptocurrency Regulations in the Philippines*, <https://fintechnews.ph/57859/crypto/understanding->

cryptocurrency-regulations-in-the-philippines/#:~:text=The%20Philippine%20government%20has%20recently,and%20purchases%20made%20using%20cryptocurrencies. (Erişim Tarihi: 18.10.2024).

OLVERA, P. D. Nieto, The Crimes Of Tax Fraud And Money Laundering And Their Relationship With Cryptocurrencies, DOI:10.5281/zenodo.10864550, (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

ORAL, B. Gediz/YEŞİLKAYA, Yusuf: Kripto Paraların Vergilendirilmesi, Turkuaz Uluslararası Sosyo-Ekonomik Stratejik Araştırmalar Dergisi, C.3(1), s. 78-93.

ÖZKUL, F. Ulucan/BAŞ, Ece: “Dijital Çağın Teknolojisi Blokzincir Ve Kripto Paralar: Ulusal Mevzuat Ve Uluslararası Standartlar Çerçevesinde Mali Yönden Değerlendirme”, Muhasebe ve Denetim Bakış, C. 60, 2020, s. 57-74.

PANETTA, Fabio, Caveat emptor does not apply to crypto, <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2023/html/ecb.blog230105~75d5aee900.en.html> (Erişim Tarihi: 23.05.2024).

PHAM, Thuan, Will Income From Cryptocurrency Be Taxed In Vietnam? Vietnam briefing note, file:///C:/Users/iibf/Desktop/Will-Income-From-Cryptocurrency-Be-Taxed-In-Vietnam.pdf (Erişim Tarihi: 17.10.2024).

PIRISOMBOON, Punnarat, The Imposition Of Tax On Cryptocurrencies, Master Of Laws In Business Laws, 2018, Faculty Of Law Thammasat University.

POKOSKI, Jaiden: “Navigating The Complexities Of Cryptocurrency Taxation”, Florida State University Law Review, C. 51 (3), s. 809-830.

PwC, Annual Global Crypto Tax Report, <https://www.pwc.com/ee/en/press-room/news-and-articles/pwc-global-crypto-tax-report-2024.html> (Erişim Tarihi: 08.062024).

QAROUSH, Zaer/ZAKARNEH, Shadi/DAWABSHEH, Ammar: “Cryptocurrencies Advantages and Disadvantages: A Review”, International Journal of Applied Sciences and Smart Technologies, C. 4 (1), 2022, s. 1-20.

- REMURA, T. Rahman**, How Bitcoins can be taxed in Bangladesh?, <https://adv.com.bd/how-bitcoins-can-be-taxed-in-india/> (Erişim Tarihi: 24.09.2024).
- ROMAN, J. Andre**: “Bitcoin: Assessing the Tax Implications Associated with the IRS’s Notice Deeming Virtual Currencies Property”, *Review Of Banking & Financial Law*, C. 34, 2015, s. 451-457.
- ROMANO, Colin**: “Policy Forum: The Income Taxation of Crypto Contracts, *Canadian Tax Journal* , C. 71 (1), 2023, s. 39-57.
- RUE**, Tax on Crypto in China, <https://rue.ee/blog/crypto-in-china/> (Erişim Tarihi: 21.10.2024).
- SAIRANI, Pingali/MANDA, V. Kittu**: “Taxation of Cryptocurrencies and Non Fungible Tokens”, *Osmania Journal of International Business Studies*, C. XVII (I), 2022, s. 37-45.
- SARS**, SARS’s Stance On The Tax Treatment Of Cryptocurrencies, <https://www.sars.gov.za/media-release/6-april-2018-sarss-stance-on-the-tax-treatment-of-cryptocurrencies/> (Erişim Tarihi: 09.10.2024).
- SHESTAK, Viktor/KISELEVA, Alla/KOLESNIKOV, Yuriy**: “Taxation Issues for Digital Financial Assets”, *Social Science Computer Review*, C. XX (X), 2021, s. 1-11.
- SINGH, A. Pratap/SHUKLA Divyansh**: A Comparative Review Of Taxation Policies Concerning Cryptocurrencies, *Prayagraj Law Review*, C. 1(2), 2023, s. 45–52.
- SINGHAL, Kanhaiya**: “Critical and Comparative Analysis of Taxation Laws With Respect To Crypto-Currency in India”, *Journal of Investment, Banking and Finance*, C. 1(1), 2023, s. 56-61.
- SINKOVIC, Z/PRIBISALIC, L**, Taxation of Cryptocurrencies with Income Tax and Corporate Income Tax, 1126-1131, *MIPRO*, 2022, May 23- 27, 2022, Opatija, Croatia.
- SOLODAN, Kateryna**: “Legal Regulation Of Cryptocurrency Taxation In European Countries”, *European Journal of Law and Public Administration*, C. 6 (1), 2019, s. 64-74.
- SUTHERLAND, Abraham**: “Cryptocurrency Economics and the Taxation of Block Rewards”, *Tax Notes*, C. 165 (5), 2019, s. 149-770.
- ŞANLI, Ege/ÇETİNER, Fırat**, Usage of Cryptocurrencies For Commercial Activities in Turkish Law,

<https://www.mgc.com.tr/en/cryptos-commercial-usage-in-turkish-law/> (Erişim Tarihi: 16.08.2024).

TELLER, Arthur, Crypto Tax Guide Germany for 2024: [Kryptowährung Steuer], <https://tokentax.co/blog/crypto-taxes-in-germany> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

THE CRYPTONOMIST, Argentina Postpones Crypto Tax Exemption, <https://en.cryptononist.ch/2024/02/01/argentina-postpones-crypto-tax-exemption/> (Erişim Tarihi: 28.09.2024).

THIEMANN, Andreas, Cryptocurrencies: An Empirical View from a Tax Perspective, JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms, <https://joint-research-centre.ec.europa.eu/system/files/2021-08/jrc126109.pdf> (Erişim Tarihi: 12.06.2024).

ULYANAVA, Katsiaryna: "Legal Regulation of the Crypto-Currency Taxation, Open Journal for Legal Studies", C. 1(1), 2018, s. 1-8.

ÜZÜMCÜ, Rabia/YILDIRIM, Yasin: "Kripto Paraların Hukuki Statüleri ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri", Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, C. 13(3), s. 271-291.

WAERZEGGERS, C/AW, I/CHENG, J, Taxing Stablecoins", International Monetary Fund Fintech Note, <https://www.imf.org/en/Publications/fintech-notes/Issues/2023/05/25/Taxing-Stablecoins-528041> (Erişim Tarihi: 30.05.2024).

WIMMER, Florian, Crypto Tax Guide Spain 2024: Complete Instructions, <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-spain> (23.10.2024).

WIMMER, Florian, Crypto Tax UK: Ultimate Tax Guide for 2024 [HMRC Rules], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-united-kingdom-hmrc> (Erişim Tarihi: 14.10.2024).

WIMMER, Florian, Crypto Taxes Belgium: Advanced Guide 2024 [SPF Rules], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-belgium#:~:text=Capital%20gains%20for%20individual%20investors,a%20flat%20tax%20of%2033%25> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

WIMMER, Florian, Crypto Taxes France: Complete Tax Guide [2024], <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-france> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

WIMMER, Florian, Crypto Taxes in Switzerland 2024: The Ultimate Guide. <https://www.blockpit.io/tax-guides/crypto-tax-guide-switzerland> (Erişim Tarihi: 23.10.2024).

WISEMAN, S. A, Property or Currency? The Tax Dilemma Behind Bitcoin". *Utah Law Review*, 2, 417–440. <https://dc.law.utah.edu/ulr/vol2016/iss2/5> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

WOOCK, Kurt, Crypto Taxes: How They Work and 2024 Rates, <https://www.nerdwallet.com/article/investing/crypto-tax-rate> (Erişim Tarihi: 10.10.2024).

WORLD BANK, Cryptocurrencies and Blockchain, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/293821525702130886/pdf/Cryptocurrencies-and-blockchain.pdf> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

WRONKA, Christoph: "Crypto-Asset Regulatory Landscape: A Comparative Analysis Of The Crypto-Asset Regulation in The UK And Germany", *Journal of Asset Management*, C. 25, 2024, s. 417-426.

YERELİ, A. Burçin/ORKUNOĞLU-ŞAHİN, Işıl Fulya, Cryptocurrencies and Taxation, 5 th International Annual Meeting of Sosyoe-konomi Society, <https://orcid.org/0000-0002-8746-6756> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

ZENGİN, Burcu/ KOCOĞLU Sahnaz: "Cryptocurrency Market And Tax Regulations In Turkey: An Analysis In The European Emerging Economy", *Journal of Finance and Financial Law C.* 3(35), 2022, s. 83-106.